

V I E N Y B Ė

1886 • 96TH ANNIVERSARY YEAR • 1982

96 M. 1 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1982 M. SAUSIO [JANUARY] 15 D.

Telephone
APplegate 7-7257

50 CENTU

VLIKO TELEGRAMA PREZ. REAGAN DĒL LENKIJOS

VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis gruodžio 22 prezidentui Reagan pasiuntė sekančio turinio telegramą:

"Viso pasaulio lietuviai remia Jūsų tvirtą ir teisingą poziciją ryšium su Lenkijoje vykstančia krize. Mes pilnai suprantame ir palaikome Lenkijos **Solidarumą** ir jo principus, kadangi Lietuva, Latvija ir Estija jau 40 metų neša sunkų Sovietų Sąjungos okupacijos ir priespaudos jungą. Mes smerkiame brutalius ir nehumaniškus komunistinės militarinės valdžios veiksmus prieš Lenkijos gyventojus. Mes remiame Jūsų nusistatymą nutraukti bet kokią paramą Lenkijos vyriausybei, taipgi Sovietų Sąjungai pritaikyti atitinkamas sankcijas, kol dabartinė tragiška situacija Lenkijoje nebus išspręsta".

PREL. J. BULAITIS APAŠTALIŠKASIS PRONUNCIJUS KONGE

Popiežius Jonas Paulius II paskyrė lietuvių prelatą Joną Bulaitį Apaštališkuoju pronuncijumi Centrinės Afrikos respublikoje ir Konge bei Apaštališkuoju delegatu Cado respublikoje.

Prelatas Jonas Bulaitis kartu yra paskirtas titulinu Naron arkivyskupu. Šiuo metu prelatas Bulaitis eina diplomatinio patarėjo pareigas Apaštališkoje pronunciatūroje Sudano respublikoje.

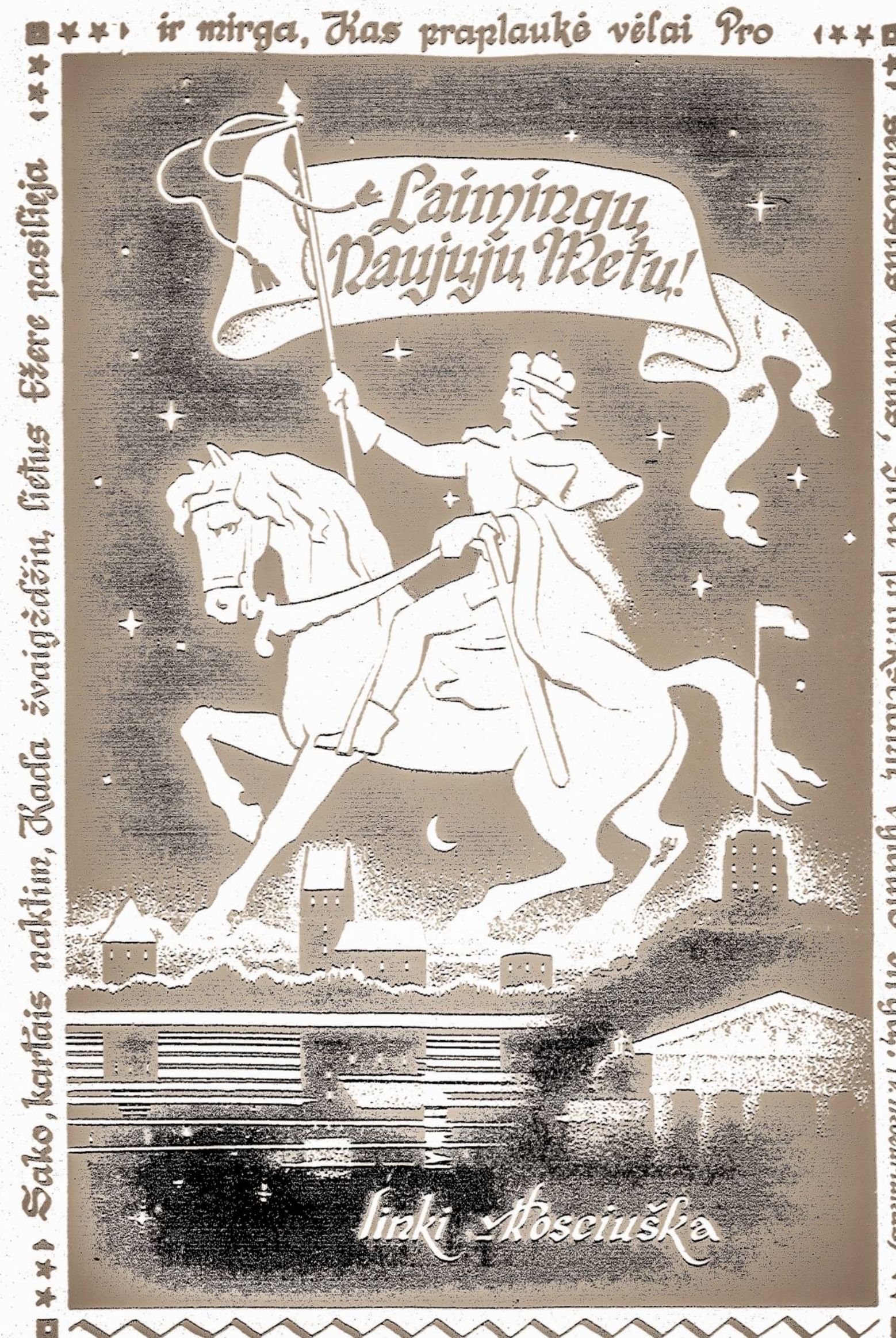
Naujasis lietuvis arkivyskupas Jonas Bulaitis yra gimęs prieš 48-nerius metus Londone. Jo tėvas Petras Bulaitis buvo žymus Anglijos lietuvių veikėjas.

Gimęs 1933 metais, būsimasis dvasininkas mokėsi Sv. Ignoto vardo Jėzuitų kolegijoje, Londone. Filosofiją ir teologiją studijavo Grigaliaus universitete Romoje. Bažnytinės teisės studijas Laterano universitete Romoje baigė daktaro laipsniu.

Kunigu išventintas 1958 metais. Studijų metais gyvendamas Lietuvių Sv. Kazimiero kolegijoje, Romoje, turėjo progos gerai išmokti lietuvių kalbą.

ALTO ATSTOVAI KOMITETE

Alto atstovais į bendrą ALT ir JAV LB talkos komitetą Lietuvos Atstovybės rūmams atnaujinti, paskirti: inž. Gr. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir dr. J. Genys. Numatyta vėliau sušaukti Amerikos lietuvių organizacijų atstovų konferencija.

Šitoki originalų Naujų Metų sveikinimą Vienybė gavo iš Vilniuje gyvenančio ir kuriančio dailininko Vaclovo Kosciuskos.

1982 M. — LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METAI

Brangūs broliai ir sesės lietuviai,

Prieškarinių laikų lietuvių išeivijos karta šiame krašte įkūrė daugiau kaip šimtą lietuviškų parapijų. Tada iš savo sunkiai uždirbtų centų lietuviai pastatė puikias bažnyčias, įsteigė mokyklas, įrengė sales. Tai jų **sunkaus darbo ir prakaito vaisius**.

Apie lietuviškas parapijas sukosi ne vien tik religinė, bet ir tautinė veikla. Parapijose veikė chorai, vaidinimo būreliai, tautinių šokių grupės, seselių vadovaujamos lietuviškos mokyklos, įvairios draugijos, brolijos ir katalikiškos organizacijos. Čia po ilgos ir sunkios darbo savaitės lietuvis sutiko lietuvi, garbino Dievą savo gimtąja kalba, lankė organizacijų susirinkimus, palaikė gražias lietuviškas tradicijas. Parapijos centras lietuviui buvo pagrindinė maldos, atgavos ir pramogų vieta.

Po II Pas. karo nauja lietuvių banga pasiekė šį svetimą Amerikos kraštą. Lietuviškos parapijos sutiko juos išskėstomis rankomis ir atviromis širdimis. Tai buvo turtum šviežias kraujas Amerikos lietuvių gyvenime. Tačiau netrukus Amerikos miestai pradėjo žymiai keisti savo veidą. Iš įvairių vietų gyventojai veržėsi į miestus, o kiti bėgo į priemiesčius, kur kėlėsi ir daug lietuvių. Pakito ir daugelio mūsų parapijų vaizdas. Gamta tuštumos nemėgsta, todėl lietuviams išsikeliant į priemiesčius, jų vietas užėmė kiti. Daug kur lietuviškos parapijos buvo apsuptos svetimųjų.

Po Vatikano II suvažiavimo, įvedus liturgijon tautines kalbas, lietuvių parapijos daug kur tapo beveik grynai lietuviškos, nes kita-taučiai, nesuprasdami lietuvių kalbos, pasitraukė iš jų bažnyčių. Tačiau lietuviai neužpildė jų vietų, o skubėjo į priemiesčius. Tokiu būdu kai kurios mūsų parapijos smarkiai sumažėjo savo narių ir rėmėjų skaičiumi, o kai kurios visai išnyko.

Mieli lietuviai, kova už tikėjimo išlaikymą ir šiandien yra neatskiriama lietuvių tautos kovos už išsilaikymą dalis. Ir Lietuvoje, nors okupantas deda milžiniškas pastangas izoliuoti lietuvių nuo lietuvių, ji visiškai nužmoginti, tačiau neišstengia sunaikinti tikinčiųjų bendruomenės. Tai mums akivaizdžiai liudija "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", kurios skelbiami duomenys rodo religiją esant galinga

Nukelta į 11 psl.

IŠLEIS SIMPOZIUMO DARBUS

Gruodžio 15 d. Jaunimo centre, ten pat, kur Darbo dienos savaitgalį vyko Mokslo ir kūrybos dienos, susirinko tų dienų organizatoriai ir talkininkai pasidalinti įspūdžiais ir formaliai užbaigti savo darbus.

Mokslo ir kūrybos dienos vyko lapkričio 26-29 dienomis, kurių metu šalia 54 mokslinio darbo sesijų, įvyko 4 bendri posėdžiai, 4 parodos, literatūros ir dramos vakaras ir pokylis.

Mokslinių sesijų tarpe buvo 21 inžinerijos, architektūros ir griežtųjų mokslų, 9 medicinos, 18 humanitarinių, 6 kitų mokslų ir menų.

Organizacinio komiteto pirmininkas J. Rimkevičius pabrėžė spaudos reikšmę, dėkojo visiems prisidėjusiems darbu, patarimais. Ragi-

no jau dabar žvalgytis, kas dirbs būsimame simpoziume.

Rimkevičius nurodė, kad kai kurie dalyviai dalyvavo keliose sesijose, o trys skaitė po tris paskaitas. Neatvyko 10 kviestų simpoziumo dalyvių. Iš dalyvavusių septyni buvo tarp 20 ir 30 metų amžiaus. Tarp 30 ir 40 metų buvo 34; tarp 40 ir 50 buvo 41; tarp 50 ir 60 m. buvo 24; tarp 60-70 m. buvo 18 ir 9 paskaitininkai—daugiau 70 metų.

Paskutinis organizatorių rūpestis išleisti simpoziumo darbus. Ypač bendrinių paskaitų išleidimas svarbus. Leidinys laukiamas ir Lietuvoje. Leidiniai ir platesniu mokslu darbu paskleidimu rūpinasi Lituanistinis institutas, Lietuvių Gydytojų sąjunga ir Inžinierių-Architektų sąjunga ir kt.

Vienybe is published bi-weekly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Mykolas Drunga, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

Vienybė žengia į 96-uosius metus

1981 metams baigiantis, kaip ir kiekvienais metais praeityje, svarstėm Vienybės likimą: ar laikraščio leidimą tęsti, ar laikinai suspenduoti iki susirasime daugiau talkos, ar iš viso uždaryti.

Tą klausimą Juozas Tysliava jau svarstė 1960 m., kai jį ištiko pirmasis didesnis širdies smūgis. Bet po poros mėnesių, pasveikęs ir sustiprėjęs, apie Vienybės likimą ar pardavimą nekalbėjo, o dideliu entuziazmu organizavo Vienybės Deimantinės sukakties laidą.

1961 m., po ilgesnės kelionės lietuvių kolonijose norėdamas sutelkti lėšų 75 m. jubiliejinei laidai išleisti, grįžo namo vieną karštą liepos mėnesio dieną, pavargęs, prislėgtas ir nusiminęs. Vėl skundėsi širdies skausmais.

— Iš šios kelionės įsitikinau, kad Vienybei ir kitiems laikraščiams ateities nėra, — jis kalbėjo. — Senieji skaitytojai, vienas po kito miršta, naujieji ateiviai sumaterialėję, jaunimas ištautėjęs. Norėčiau nuo visko pasitraukti ir likusį gyvenimą paskirti kūrybiniam darbui, o gal ir į Lietuvą grįžti . . .

Tokios buvo pesimistiškos Juozo mintys 1961 m. vasarą. Bet kai lapkričio 11 d. vėl ištiko jau fatališkas širdies smūgis, jis labiau jaudinosi Vienybės likimu, negu savo šeima. Jis neketino mirti, nes vis kartojo — Kaip Jūs išsilaikysite iki aš pasveiksiu . . .

☆ ☆ ☆

Vytautas Širvydas, kuris iki pat mirties taip pat rūpinosi Vienybe, dažnai pabardavo, kad laikraštyje per mažai rašome apie Vienybės reikalus. Galbūt.

Šia proga, išleisdami pirmąją, nors ir pavėluotą 1982-ųjų metų laidą, atskleidžiame atvirai kaip Vienybė išsilaikė po Juozo mirties.

1962-aisiais metais šiaip taip pajėgėm Vienybę leisti, gavę S. Cvirkos, Vienybės skaitytojo iš New Haven, Conn., \$6,000 palikimą.

1963 m., Philadelphiajios Liberty Federal banke, Cheledenams padedant, gavome \$10,000 papildomos paskolos (mortgičių namui).

Sekančiais metais pardavėm nemažai senienų (antiques), kuriuos igijom kartu su namu 1957 m. Labai daug finansiniai padėjo brolis ir sesuo, be to, atlikome įvairius mažesnius offseto spaudos darbus: knygas, brošiūras ir t. t.

Nuo 1972 m. išėjome į platesnę rinką — pradėjome laikraščius kitiems gaminti. Šiuo metu, be Vienybės, paruošiamė arba tekstą surenkame 7 laikraščiams: 3 lietuvių, 1 airių, 3 rajoninius laikraščius anglų kalba. Jeigu tų darbų nepriimtume, neturėtume iš ko pragyventi, nei lėšų Vienybę išleisti. Nuolatiniai dirbame tik keturiese su maža "part time" tarnautojų talka, o reiktų mažiausiai 7 nuolatos dirbančių. Kadangi pajamos iš kitų laikraščių užtikrintos, tai jiems teikiama pirmenybė (priority). Bet dėl to nukenčia Vienybė vėluodama ir kartais vieną, kitą numerį praleisdama.

☆ ☆ ☆

Dar viena slėgianti aplinkybė, tai skaitytojų, bei skelbėjų nerangumas atsilyginti. Turime nuoširdžių rėmėjų kaip Kazys Algenis New Yorke, Antanas Svedarskas Amsterdame, N. Y. ir daug kitų, kurie kasmet didesnėmis ir mažesnėmis aukomis Vienybei padeda. Taip pat turime skaitytojų, kurie neraginami apsimoka prenumeratą, prideda auką ir savo laiškuose linki sėkmės, ištvėrmės ir ilgiausių metų. Bet, deja, turime ir nesąžiningų skaitytojų.

Praeitais metais dėl nesumokėjimo prenumeratos išbraukėm apie 500 skaitytojų, kurie Vienybei nunešė virš \$10,000. Juos turėjome išbraukti, nes paštas užkrovė per daug didelę pabaudą. Persiuntimo išlaidos prenumeratos neapmokėjusiems skaitytojams pašto buvo pakelta net 300 proc.

Jau virš 10 metų kai paštas tikrina visų antrąją klasę (Second Class Mail) besinaudojančių laikraščių kartotekas ir dar reikalauja mokėjimo įrodymo (proof of payment).

Tarp kitko, tai viena priežasčių, kodėl staiga "nukrito" ir chicagiškių dienraščių tiražai. Prieš tų naujų taisyklių išleidimą daug laikraščių skelbė kokį tik norėjo tiražą, bet kai reikėjo parodyti pajamas, tai visi susmuko.

☆ ☆ ☆

Nepaisant neigiamų aplinkybių leidžiant laikraštį, vis dėlto nutarėm Vienybę dar tebeleisti ir toliau, ypač kada tik ketveri metai beliko iki šimtmetinės sukakties. Gal šie metai bus laimingesni, gal surasime pavaduotojų darbui, kad galėtume nors retkarčiais pasilsėti, gal ir daugiau mecenatų, ar palikimų, o gal ir naujų, jaunesnių leidėjų. Po 45 metų sunkaus darbo Vienybėje labai, labai pavargau.

V. Tysliaviene

SPAUDOJE PASIDAIRIUS

Plačios pažiūros ir beprincipiškumas

Neretai girdime pasisakymus ir skaitome spaudoje, kad vienas ar kitas žmogus esąs plačių pažiūrų. Šitoks žmogus nesiriboja viena "siaura" ideologija, viena partija. Jam visi sąjūdžiai yra lygiai geri ar lygiai blogi. Dažnai tai pareina nuo padėties ar įvykių praktiškumo. Toks žmogus esąs virš organizuotų religijų, ideologijų ir partijų ir dėl to save vadina pažangiu.

Pažiūrėkime ar tikrai taip yra? Ar tai nėra tik gražiai blizgantis vandens lašas, kuris neištvėria pirmo saulės spindulio. Šitokios pažiūros dažnai išryškėja kontroversiniuose dalykuose.

Nesutarimuose, ar teisingiau pasmerkti abi puses, ar ieškoti tiesos, surasti kur yra nesutarimų priežastis ir mėginti rasti sprendimą? Žinoma, pasiskelbdamas neutraliu įtiksi kaltesniajai pusei, bet ieškodamas tiesos kam nors užminsi ant piršto.

Darbo pasidalinimas visuomeniam gyvenime yra geras ar blogas dalykas? Lietuviams išeiviams ir pavergtam kraštui naudingiau ir praktiškiau turėti vieną politinę vadovybę, ar efektingiau, kai kelios organizacijos dirba duplikuojantį darbą, mėgina kalbėti pavergtos tautos vardu, prisistatyti svetimų valstybių įstaigoms ar politikams kaip visų lietuvių reprezentantai?

Ieškant pakeitimų vienai ar kitai organizacijai, reikia prisilaikyti organizacijos statuto, ar jį suspenduoti ir elgtis savo nuožiūra, keičiant organizacijos struktūrą ar paskirti sau palankia prasme? Ar statutai surašomi tikslu varžyti veržlių narių iniciatyvai, ar tikslu pažaboti nesuvaldomų ir neteisingų žmonių ambicijoms?

Nesilaikyt susitarimų yra pažangos simptomas, ar tik negarbingas agresyvaus, apgaulingo, paviršutiniško žmogaus bruožas?

Eiti dirbti į vieną ar kitą organi-

zaciją tikslu panaudoti pastarąją pasiekti savo tikslų kitoj organizacijoj — diplomatija ar tik sukto žmogaus metodas?

Siekti gero tikslo negarbingomis priemonėmis yra pateisinamas dalykas, ar nusižengimas krikščioniškoms pažiūroms?

Įvedimas nelegalių atstovų į organizacijų konvencijas ir suvažiavimus tikslu perimti organizaciją į savo kontrolę yra efektingo vado pažymys, ar tiktai paprastas šarlatanizmas?

Išnaudoti neapgalvotas, impulsyvas jaunimo pažiūras ir pasisakymus savo tikslams juos užgiriant, yra patriotizmo žymė, tikslu paskatinti jaunimą prie veikimo, ar nusikaltimas prieš tautą, auklėjant jaunąją kartą be teisingo įvykių supratimo ir vertinimo?

Ar geriau žinomas, laiko patvirtintas organizacijas ar veiklos metodus griauti, ar jas stiprinti savo aktyviu dalyvavimu ir pozityvioms sugestijoms?

Skelbti netiesą, mesti nepamatuotus kaltinimus ir pastatyti kitą žmogų ar organizaciją į gynimosi poziciją yra inteligencijos pažymys, ar tik liguistos dvasios apraiška?

Ar pasitarnaujam geresniam sugyvenimui ir našesnei kovai už lietuvių tautos teises, mesdami išgalvotus kaltinimus, tikslu užmaskuoti savo tikruosius tikslus, ar mėgindami šaltai svarstyti iškilusias problemas, ieškodami jų sprendimų ir nevengdami gražia forma pasakyti, kas aštrina mūsų santykius ir silpnina mūsų kovą? Daug klausimų! Atsakymas mums yra aiškus . . . Mes nelaikome pataikavimą diplomatija, beprincipiškumą — platumu, sukčiavimą ir laimėjimą — pergale . . .

Taip rašoma pereitų metu Liet. Krikščionių Demokratų S-gos biuletenyje. Rašinys red. kiek sutrumpintas.

MES NENORIME GYVENTI SAPNE

Mano vardas Arūnas Sodonis. Aš buvau pasitraukęs iš lietuviškos veiklos. Priežastis ši:

Prieš pusantų metų mano tėvelis mane nusivežė į Lietuvą — ir nieko ten nebuvo, kaip aš tikėjaisi. Aš beveik nieko nežinojau apie kasdieninį gyvenimą Lietuvoje ir kokia sistema ją tvarko. Net nežinojau, kad tarybinė Lietuva turi savo vėliavą.

Parvažiavęs namo pradėjau galvoti. Aš lankiau Dariaus ir Girėno Lituaništinę mokyklą 9-erius metus ir Chicagos Aukštesniąją Lituaništinę mokyklą 4-rius metus, ir beveik kiekvienais metais buvau klasėje dėstoma Lietuvos istorija. Aš išmokau apie Mindaugą, Gediminą, Vytautą Didį ir apie Nepriklausomą Lietuvą. Mano klausimas toks: kodėl nieko nemokino mus apie dabartinę Lietuvą?

Aš nesakau, kad senosios istorijos mokymas yra blogas, bet, mano nuomone, dabartinės Lietuvos isto-

rijos mokymas yra būtinas suprausti, kokioj padėtyj Lietuva šiandien yra!

Daug vyresniųjų mano, kad jaunimas nepasiruošęs perimti veiklos. O aš sakau, kaip mes galime būti pasiruošę, jeigu iki pat paskutiniųjų metų lietuvių gimnazijoje mus moko apie Liublino Uniją! Mes nenorim gyventi sapne, kuriame Lietuva staiga pasidarys laisva, ir viskas bus gerai. Mes norim ne tik žinoti, bet ir suprasti, kas iš tikrųjų dedasi ir kas praktiškai gali būti atlikta, o ne tik klausytis emocinių keiksmų prieš rusus.

Šita istorijos šaka turi būti moko- ma gimnazijos aukštesniosiose klasėse, kada jaunimo galvojimas pradeda subręsti ir kol jie dar turi laiko lankyti šeštadieninę mokyklą, o nelaukti, kol patys susidomės būdami universitetuose, nes tas gali niekad neįvykti.

Savo pastabas noriu užbaigti klausimu: kas atsitiks, kai Lietuva taps laisva? Arūnas Sodonis

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

LIETUVIŠKOS VEIKLOS PERSPEKTYVOS

Jeigu senesnieji mūsų tautiečiai mėgsta prisiminti praeitį, rašo atsiminimus apie "šiltas" dienas ir geras vietas tėvynėje, tai jaunimas labiau linkęs koncentruotis ties dabartimi ar net stengiasi žvelgti į ateitį. Tai atsispindi jaunimo stovyklose bei jų spaudoje.

Štai džiuginantis Viktoro Nako straipsnis, laimėjęs 1981 m. Ateities žurnalo konkurse I vietą tema—"Lietuvių išeivijos ateitis—kokia ji bus?" Šis straipsnis, atspausdintas Ateities 1981 m. Nr. 8, paruostas iš paskaitos, skaitytos JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos surengto simpoziumo Philadelphijoje metu.

Rašinio autorius Nakas puoselėja mintį, jog geriausiu išganymu būtų naujų emigrantų banga (panaši į po II Pasaulinio karo atvykusią). Nežiūrint tam tikrų nesuderinamumų tarp atvykėlių ir čia gyvenančių, autorius pramato emigracijos išgelbėjimą nutautimo procese. Tačiau kad nebūtų didelių kivirčių tarp atvykstančių ir vietinių gyventojų, reikia dabar tam ruoštis. "Tai dienos tinkamai pasiruošti galima tikta palaikant kuo glaudesnius ryšius su Lietuva, bandant suprasti jos gyventojų nuotaikas bei pergyvenimus",—rašo Nakas.

Tačiau, kas bus, jeigu nepasirodys ta nauja emigracinė banga? Tokiu atveju Nakas ateitį bando piešti pesimistiškomis spalvomis.

"Lietuvių kalbą mokančių skaičius iš pradžių palengva, o vėliau vis sparčiai kris. Po dešimties metų lituanistinės mokyklos skaičiui smarkiai mažėjant (čia turbūt norėta pasakyti—lietuvių mokinių skaičiui lietuvių parapijų mokyklose, E.Š.), Amerikos bažnytinė hierarchija vieną kitą lietuvių parapiją perduos kitataučiams. Po maždaug keturiasdešimt metų, sakykim 2018, beliks du lietuviški laikraščiai—Tėviškės Žiburiai ir Draugas. Pasaulio Lietuvis bus vienintelis mėnesinis žurnalas..."

Toliau autorius samprotuoja, kad grožinės literatūros veikalai pasirodys vieną ar dukart metuose, ir juose rašys "retėjančios kultūrinės žvaigždės"—Bilaišytė, Malerytė, Pečiūraitė. Kultūrinė veikla nesudarys nei penktadalio to, kas šiandien yra.

Kadangi visas veikimas labai greitai judės į pakalnę, tai reikės ieškoti būdų tam procesui sulėtinti. Vienas tų būdų, autoriaus nuomone, būtų konkrečių ryšių su Lietuva stiprinimas ir plėtimas. "Galiu įsivaizduoti, kad už 25 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba susitars su Tėviškės draugija pasiųsti 2 ar 3 išeivijos chorus Lietuvos koncertuoti, ir kad Vilniaus bei Kauno geriausios tautinių šokių grupės pasirodys Čikagos Jaunimo centre bei New Yorko Kultūros židinyje. Arba, kad Apyžiaus lygio Lietuvos rašytojas Toronto lietuviams skaitys paskaitą apie beletristiką"—rašo V. Nakas.

Cia viskas labai gražu, bet tik kyla klausimas—kur Nakas suras tuos 2 ar 3 išeivijos chorus, kurie dar galėtų bent padoriau ten pasirodyti? Gal būt jis galvoja apie tokio pobūdžio chorą, kuris atstovavo taip vadinamus pažangiuosius

ir buvo nuvykęs į 1970 m. Dainų šventę Lietuvoje. Žinoma, tai gal būtų geriau negu nieko, nes ryšys su savo tėvyne nėra vien tik jaunų žmonių privilegija. Tačiau, kad tas pratęstų lietuviškos emigracijos amžių, reikia suabejoti.

Bendrai, net ir ryšių su tėvyne dabar pradėjus (gink Dieve nelaukiant nė 25 metų), jau reikalas yra gerokai pavėluotas. Tačiau net ir ribotu mastu vykstantis kultūrinis judėjimas (važiavimas į vasaros kursus ar ilgesniam laikui Vilniaus universitetan, iš ten atvykstantieji menininkai ir kt.) vis dėl to yra šioks toks išeivių nutautimo bangos sulaikytojas.

Bet iki bus dar paisoma tokio žemo mentaliteto žmonių, kurie, pavyzdžiui, nori net uždrausti mokinių keliones iš Vasario 16 gimnazijos į Lietuvą, nieko gero negalima laukti.

Sutinkant su tos gimnazijos mokytojos Dalios Grybinaitės viešu laišku spaudoje (Draugo laikraštelyje), tenka pripažinti, jog tas kelionės ne drausti, bet skatinti reikėtų. Ir tai, reikia tikėtis, duotų šokią tokią apčiuopamą naudą, nors, aišku, visos emigracijos nuo nutautimo neišgelbėtų.

Jeigu panaši akcija būtų buvusi pradėta bent prieš 25 metus, kai emigracijos lit. mokyklose turėjome gausų būrį žmonių, tuomet būtume dar galėję džiaugtis rezultatais. Dabar jau šaukštai po pietų, ir reikia tenkintis tik trupiniais, kuriais, deja, ilgai nebūsime sotūs.

Tačiau bent gera, kad tokios svarstybos dėl išeivijos ateities vyksta ir nelabai bijomasi tiesai pažiūrėti į akis. Bent ta prasme aukščiau minėtas V. Nako straipsnis yra sveikintinas. E. Š.

HELSINKIO POLITKALINIŲ VARDYNAS IR KALENDORIUS

JAV-ių Helsinkio grupė (U. S. Helsinki Watch Committee) išleido Sovietų Sąjungoje ir Čekoslovakijoje suimtųjų Helsinkio grupių narių vardyną ir kalendorių. Kalendoriuje yra Viktoro Petkaus nuotrauka. Išvardinti ir lietuviai kaliniai:

1. **Balys Gajauskas**, PO Box 5110/1-VS, Moscow, USSR. Nuorašus siųsti adresu: Irena Dumbrytė Gajauskienė, c/o Laima Šulskienė, Palangos 18-12, 233000 Kaunas, Lietuva;
2. **Mečislovas Jurevičius**, Brigada 51, Būrys 5, Kapsukas OC 12/3, 234520, Lietuva. Nuorašai: Jurevičių šeima, Sinulio 6, kv. 10, Šiauliai, Lietuva;
3. **Viktoras Petkus**, PO Box 5110/1-UE, Moscow, USSR. Nuorašai: Eitanas Finkelšteinas, Liepos 21, nr. 10, kv. 10, 232000 Vilnius, Lietuva;
4. **Algirdas Statkevičius**, ucr. OM-216/st.-2, Černiachovsk, 2381000 Kalinigradskaia obl., USSR;
5. **Vytautas Vaičiūnas**, Brigada 51, Būrys 5, OC 12/3. 234520 Kapsukas, Lietuva; Nuorašai: L. Vaičiūnienė, Hipodromo 46-35, Kaunas, Lietuva.

CHICAGOS LIETUVIAMS NEAIŠKUS SENATORIAUS F. SAVICKO ELGESYS

ADV. CHARLES P. KAL

Prieš kelias dienas amerikiečių spaudoje išspausdintas Senatoriaus F. Savicko pareiškimas, kuriame rašo, kad jis į tą patį postą Illinois valstijos Senatą daugiau nekandidatuos. Dauguma lietuvių labai nustebė, kad F. Savickas nenori lietuviams atstovauti.

Mums atrodo, kad senatoriaus postas yra svarbus ir garbingas. Pažymėtina, kad Illinois sostinėje, Springfield, Senate yra 59 senatoriai. Mažesnių tautų senatoriais išrinkti po 2-3 ir daugiau. Bet Illinois valstijoje yra virš 400,000 lietuvių, o senatorių teturime tik vieną, ir mes nenorime jo prarasti.

Mūsų sen. F. Savickas politikoje dalyvauja apie 10 metų ir jo rekordai garbingi. Gi kitų tautų—baltų ir juodų, kai kurie buvo įsivėlę į nemalonumus, bet ne F. Savickas.

Aš, kaip veiklus demokratas per 40 metų, esu daug pergyvenęs politinių sukybių, bet patyriau ir gerų atliktų veiklos darbų. Kadangi buvau pasiekęs prokuroro asistento posto, keturis metus buvau Chicagos m. korporacijos advokato asistentu, ir buvau Illinois gubernatoriaus paskirtas specialiu komisierium vad. "The Court of Claims of Illinois" pareigoms, kurias vykdžiau keturis metus, todėl žinoju patarę, kad reikia "mažiau kalbėti, o daugiau galvoti".

Iš savo patirties galėčiau ir kitiems duoti gerų politinių patarimų. Per visą laiką palaikiau glaudų kontaktą su lietuvių spauda, biznieriiais ir profesionalais bei plačiąja visuomene tiek su demokratų, tiek su republikonų vadais.

Nežiūrint pasitaikančių sunkumų, aš visą laiką ir dabar dalyvau-

ju lietuviškoje politinėje ir visuomeninėje veikloje. Turėjau ryšių su aukštais demokratų politiniais vadais, įskaitant mirusį Richard J. Daley. Svarbiausia, reikia būti ištikimu ir teisingu lietuviams, ir nepažeminti mūsų tautos. Patarčiau sen. F. Savickui, nežiūrint politinių sunkenybių reikia būti teisingu, sąžiningu ir palankiu lietuvių veiklos gerovei, dalyvaujant ir veikiant lietuvių tarpe, kad mūsų atliktieji darbai pereitų kitai generacijai, kad istorikai galėtų su pagarba prisiminti mūsų nuveiktus darbus, bet nesitraukti iš lietuviškos veiklos.

SKUODŽIO REIKALU

Illinois atstovų rūmų narė Penny Pullen kreipėsi į Valstybės sekretorių, prašydama daryti pastangas iš Maskvos kalėjimų išlaisvinti Amerikoje gimusį ir JAV piliečiu laikytiną Vytautą Skuodį. Valstybės sekretoriaus įstaigoje Sovietų skyriuje dirbantis James F. Schumaker jai atrasė, kad Maskva nedavė leidimo V. Skuodį aplankyti JAV konsulato atstovams.

Skuodžio reikalu rūpinasi ir sen. Alan Dixon, ALTo kontaktuos.

Jo pirm. dr. K. Šidlauskas prašė Los Angeles mērą Tom Bradley padėti tame mieste gyvenančiai B. Gajauskienei jos pastangose išlaisvinti Sovietų Sąjungos kalinamą žmogaus teisių gynėją B. Gajauską.

PABALTIEČIŲ KOMITETE

Pabaltiečių komitete Washingtone lietuviams atstovaus dr. Jonas Genys ir Milda Vaivadienė, kuri įeis vieton mirusios Ievos Migonytės.

3. Laiškus reikia numeruoti ir datuoti.
4. Padaryti laiško ir voko fotokopiją.
5. Pagal Sovietų pašto taisykles, į laiškus siunčiamus į SSR draudžiama dėti pašto ženklus, sovietinius pinigus, magnetofono juosteles, vaistus, vitaminus, kramtomąją gumą, siūlus, filmą.
6. Laiškus siųsti oro paštu, registruotus: užpildyti atviruką gavimui pakvituoti.
7. Jei po 30-ies dienų nei laiškas ar gavimo pakvitavimas negražinti, užpildyti blanką Nr. 542 ("Inquiry About a Registered Article") pašto įstaigoje. Negavus atsakymo šešiams mėnesiams praėjus po laiško išsiuntimo, užpildyti blanką Nr. 565. Siuntėjas gaus \$15.76 pašto čekį; JAV vyriausybė šiuos pinigus atgaus iš USSR.

Lietuvių Informacijos Centras prašo siųsti jam gražintus laiškus ir pakvitavimus, bei atsakymus į pašto pasiteiravimus—ir tuomi padėti jam dokumentuoti korespondenciją su lietuvių politkaliniais. Taip pat prašoma atsiųsti įdomesnius laiškus. [ELTA]

PAGERBTAS ANTANAS SKIRIUS

Gruodžio 13 d. Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdyba surengė visuomenininkui, daug nusipelnusiam kultūrinėje ir politinėje veikloje, o ypač lietuvių išeivijos spaudos puoselėjimo srityse Antanui Skiriui jo 70-ties metų amžiaus sukakties proga parengimą.

Dalyvavo per 200 asmenų.

Pradžioje prel. J. Kučingis sukalbėjo invocaciją, pakviesdamas naujam tautiniam papročiu rankomis susiimti su savo kaimynu. Alto sk. pirmininkas Feliksas Masaitis, pasveikinęs gausiai susirinkusius, programą vesti perdavė vicepirm. A. Pečiuliui. Alto sekretorė R. Sakienė poniai Bronėi Skirienei prisegė gėlę.

Alena Devenienė papasakojo Skiriaus biografiją, apimančią jo veiklą nuo studentavimo dienų Lietuvoje (Kaune ir Klaipėdoje) iki šių dienų—Los Angeles. Spaudos darbe pradėjęs reikštis Lietuvoje, Skirius dar labiau į ją pasuko Amerikoje, atvykęs dar Nepriklausomos Lietuvos metais. JAV rašė ir redagavo, o atsikėlęs į Kaliforniją pradėjo leisti žurnalus—iš karto Kalifornijos Lietuvį, paskui Lietuvių Dienas, iliustruotą išeivijos kultūrinio gyvenimo mėnesinį žurnalą.

Vasario 16 minėjimas Bostone

Alto Bostono skyriaus delegacijos akivaizdoje Massachusetts gubernatorius Edward J. King pasirašė proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-ąją Lietuvos Nepriklausomybės Diena Massachusetts. Alto delegacija sudarė pirmininkas Aleksandras Chaplikas, Ona Ivaškienė, Felicija Grendelytė, Antanas Andriulionis, Algirdas Budreckis ir Bronius Paliulis.

Pagrindinis Vasario 16 d. minėjimas Bostone įvyks sekmadienį, vasario 14 d. Organizacijoms dalyvaujant su savo vėliavomis 10 val. 15 min. ryto Šv. Petro lietuvių katalikų parapijos bažnyčioje bus atnašautos mišios Lietuvos intencijai. 2 v. p. p. įvyks iškilmingas minėjimas South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 3-čiojo aukšto salėje. Programoje: 1. žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas, 2. ALTo Bostono skyriaus pirmininko žodis, 3. kongresmeno Joseph Moakley kalba ir 4. Valstybės atstovo Michael Flaherty žodis. Miesto tarybos proklamaciją perskaitys Miesto tarybos narys Raymond Flynn.

Pagrindinis kalbėtojas bus inž. Eduardas V. Meilus, Jr. Prelegentas yra Lietuvių Skautų Brolijos vadijos narys, JAV Jaunimo Sąjungos Worcesterio skyriaus pirmininkas ir Worcesterio lietuvių radijo programos vedėjas.

Meninę programą atliks Onos Ivaškienės tautinių šokių sambūris ir Gitos Kupčinskienės vadovaujamas Bostono lietuvių etnografinis ansamblis.

Nuo 1963 metų vietos informacijai ir visuomeninio gyvenimo problemoms leidžia mėnesinį laikraštį Lietuviai Amerikos Vakaruose.

Prasidėjo sveikinimai. Pradžioje perskaitytas Lietuvos atstovo Washingtono dr. S. Bačkio sveikinimas raštu. Žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulas V. Čekanauskas, LB Vakarų Apygardos pirm. R. Dabšys, estų Los Angeles bendruomenės atstovas Bernard Nurmsen ir latvių sąjungos pirm. A. Reins. Perskaitytas telefoninis Vliko pirm. dr. K. Bobelio sveikinimas.

Po to žodžiu sveikino du buvę LD žurnalo redaktoriai: rašytoja Alė Rūta ir poetas Bern. Brazdžionis. Raštu sveikino Lietuvių žurnalistų pirm. Jurgis Janušaitis.

Tarp gausybės vietos organizacijų sveikintojų buvo ir svečiai iš New Yorko, artimas Skirių šeimos draugas aktorius Juozas Boley-Bolevičius.

Po sveikinimų, konsulas V. Čekanauskas Alto vardu įteikė Alfoso Pažiūrienės pieštą adresą; be to, dovanų įteikė Gorodeckai iš San Diego, Šlapelytė iš Los Angeles ir Piaras iš Santa Monikos.

Po jubilieato padėkos žodžio rengėjams, gausiai susirinkusiems, jo bendradarbiams sugiedotas Lietuvos himnas.

Antradienį, vasario 16 d. 12 val. Bostono rotušės aikštėje įvyks Lietuvos trispalvės iškėlimo ceremonijos.

Visi Bostono ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti pagrindiniame minėjime ir antradienio iškilnėse prie rotušės.

Algirdas Budreckis

MINKŲ RADIO PROGRAMŲ NAUJASIS LAIKAS

Pradedant sausio 3 d., Minkų vedama radio programa bus girdima sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:30 val. ryto per tą pačią WLYN radio stotį 1360 banga AM, o pradedant vasario 7 d., šioji programa bus girdima nuo 8:00 iki 8:30 val. ryte ir nuo 4:30 iki 5:00 val. popiet.

Ši seniausia lietuviška radio programa Naujojoje Anglijoje, vadovaujama Stepono J. ir Valentinos Minkų, savo 48 metų sukaktuves minės kovo 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos trečio aukšto salėje. Pradžią 3:30 val. popiet.

KALBĖTOJAI VASARIO 16 D. PROGA

Vasario 16 d. proga iš Alto vadovybės pakviestas inž. Grožvydas Lazauskas pasakyti kalbą Lietuvių Prekybos Rūmų minėjime Chicagoje, vasario 10 d. Kun. dr. Juozas Prunskis pakviestas kalbėtoju Cleveland, Ohio vasario 14 minėjime.

Walter Rask-Rasčiauskas iš Chicagos Naujuosius 1982 metus sutiko Buenos Aires su lietuviais Argentinos Lietuvių Centre. Iš dešinės: O. Ožinskienė, Walter Rask, Julius Mičiudis ir kiti. P. Ožinsko nuotr.

Lietuvos Pasiuntinybei remontuoti gauta \$35,000

Sausio 10 Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtono įvyko posėdis Pasbės rūmų restauravimo reikalui. Dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, Ona Bačkienė ir dr. Domas Krivickas, JAV L. B-nės atstovai—inž. Vytautas Kutkus, pirmininkas, inž. Vytautas Izbickas, JAV LB Tarybos pirmininkas, Viktoras Nakas, Visuomeniniam Reikalams Tarybos narys, ir Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai—dr. Jonas Valaitis, vicepirmininkas, inž. Grožvydas Lazauskas, sekretorius, ir dr. Jonas Genys, ALTo atstovas Washingtono.

Lietuvos atstovas pranešė, kad iki šiol pasiuntinybės rūmų remontui gauta \$35,000, iš kurių \$2,000 panaudota patiemis reikalingiausiems pataisymams. Aukšto 28 organizacijos ir daug pavienių.

ALTo ir JAV LB atstovai susitarė dėl bendrosios administracinės struktūros. Dr. Jonas Genys visais balsais išrinktas restauravimo ko-

miteto pirmininku. Inž. Vytautas Izbickas išrinktas komiteto atstovu technikiniam reikalams.

Ateityje bus sudarytos specialios restauravimo fondo ir teisinė komisijos. Lietuvos atstovas ir Ona Bačkienė ir Komitetas nuoširdžiai dėkoja už atsiliepimą ir gausias aukas.

Pasiuntinybės rūmams restauruoti komitetas ragina ir toliau aukas siųsti tiesiog į Pasiuntinybę (rašant čekius: Lithuanian Legation, 2622 16th Street, N.W., Washington, D. C. 20009) arba per savo organizacijas. Norintys gauti atleidimus nuo mokesčių—gali aukoti per egzistuojančias organizacijas arba fondus, turinčius nuo mokesčių atleidimo statusus, nurodant aukos paskirtį.

V. Kutkus
V. Izbickas
V. Nakas

Dr. J. B. Genys
Dr. J. Valaitis
G. J. Lazauskas

Lietuvis Tarptautiniame simpoziume Japonijoje

JAV LB ryšininkas tarptautiniams reikalams Algimantas Gureckas Japonijoje Sapporo mieste vykstančiame Tarptautinių ir Teritorinių reikalų simpoziume padarė platų pranešimą apie Lietuvos padėtį sovietijoje. A. Gureckas telegrama painformavo JAV LB Visuomeniniam reikalams tarybą apie japonų spaudos ir japonų visuomenės simpoziumui teikiamą didelį dėmesį.

Simpoziume atstovaujamojo užsienio kraštų tarpe dalyvauja Afganistano, Kambodijos, Kinijos Liaudies Respublikos, Ukrainos (atstovauja adv. Smorodski iš JAV-ių) ir Lietuvos. Simpoziumo metu buvo stipriai kritikuotas ir pasmerktas Sovietų Sąjungos imperializmas. Užsienio atstovams buvo iš tolo parodyti sovietų okupuotos japonų salos, kurių viena tėra tik 3,7. km. nuo Hokkaido salos, kurioje simpoziumas vyko.

Gruodžio 1 ukrainų ir lietuvių atstovai priimti parlamentaro ir

Jungtinės socialdemokratų partijos pirmininko Hideo Den ir Japonijos užsienio reikalų ministerijos sovietų sekcijos vicedirektoriaus Yuich Kusumoto. Gruodžio 2 d. Tokyo mieste ukrainų ir lietuvių atstovus priėmė Japonijos Atstovų Rūmų vado pavaduotojas (vice-speaker) Haruo Okada. Simpoziumą stipriai puolė sovietų "Izvestia".

SPAUDOJE APIE LIETUVĄ KITATAUČIAMS

Amerikos Lietuvių Tarybos paskelbtasis konkursas straipsnių kitataučių spaudoje atnešė gerų vaisių. Konkurso komisijai: (inž. G. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir A. Adomėnas) atsiuntė savo straipsnius apie Lietuvą, išspausdintus kitataučių spaudoje, dvylika autorių. Premijoms paskirta \$1000. Mecenatas kun. J. Prunskis. Premijų įteikimas įvyks vasario 14 d. Chicagoje Lietuvos Nepriklausomybės minėjime.

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

ŠAUNIOS STUDENTŲ IŠLEISTUVĖS

Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje yra aukštojo mokslo įstaiga, ruošianti mokytojus išei-
vijos lituanistinėms mokykloms ir
šiai lituanistikoje pasigilinti norin-
čius kitų sričių profesionalus. 1981
m. gruodžio 12 d. Jaunimo Centre
iškilmingai tapo išleistos trys naujų
absolventų laidos (pastaraisiais
dvejais metais išleistuvių nebuvo).

Teisę dėstyti pradžios mokyklose
gavo šie absolventai: P. Alekna, D.
Aukštuolytė, V. Dundzilā (nedaly-
vavo, nes tuo metu studijavo Vil-
niaus universitete), R. Jautokaitė,
R. Kaminskaitė, A. Kubiliūtė, M.
Kulytė, L. Lauciūtė, N. Misiulytė,
N. Pupiūtė, A. Regis, L. Rekašiūtė
(nedalyvavo), G. Remeikytė, R.
Valavičiūtė, A. Viktora ir R. Žygaitė.
Teisę dėstyti aukštesniojoje
lituanistikos mokykloje gavo šie
diplominius darbus parašę absol-
ventai: L. Dudėnaitė, S. Kerelytė,
R. Narutytė, R. Pakštaitė, R.
Pemkutė, R. Vitas ir A. Žygas.

Tai ištvermingi ir lituanistinėmis
žiniomis apsišarvavę jaunuoliai, ku-
rie greitai papildys retėjančias vy-
resniųjų mokytojų gretas. Kai ku-
rie jų jau dabar dirba mokyklose, o
vienas—Arvydas Žygas, savaran-
kiškai specializavęsis lietuvių etno-
muzikologijoje, prieš metus buvo
paskirtas instituto dėstytoju. Ki-
tas—Robertas Vitas jau kuris lai-
kas vadovauja tolydžio augančiai
instituto bibliotekai.

Absolventams diplomus įteikė in-
stituto direktorius prof. dr. Jonas
Račkauskas, asistuojamas direkto-
rių Prano Razmino ir Mykolo Drun-
gos ir lektorių tarybos sekretorės
Stasės Petersonienės.

Pagrindinį žodį tarė M. Drunga,
ragindamas absolventus aukotis
lietuvybei taip, kaip jai aukojasi ir
jų tėvai bei vyresnieji draugai ir
broliai, kaip jai aukojasi Lietuvos
žmonės.

Absolventų vardu su institutu
jautriai atsisveikino Svajonė Kere-
lytė. Po sveikinimo žodį tarė ir
specialiai iš New Yorko atskridęs
Lietuvos gen. konsulas Anicetas
Simutis, JAV LB Švietimo tarybos

pirm. Juozas Plačas, Lietuvių Fon-
do valdybos pirm. dr. Gediminas
Balukas ir absolventų vakaro ren-
gimo komiteto vardu Danutė Vik-
torienė.

Po vakarienės iškilmių, svečiai
(jų buvo per 300) buvo maloniai
nustebinti naujo vokalinio-teatrinio
ansamblio pasirodymu. Tai Fausto
Strolios įkurta ir vadovaujama
"Vaiva", puikiai inscenizavusi Ler-
ner ir Lowe miuziklo "My Fair
Lady" lietuvišką versiją.

Joje veiksmas nukeltas į Chica-
gos lietuvių, su žaismingomis
aliuzijomis į lietuviškas institucijas
ir lietuviškas problemas. Spalvin-
gus vaidmenis gražiai suvaidino ir
išdainavo jaunieji vaišininkai, savo
spektaklio išradingumu, drausmin-
gumu ir komišku galintys drą-
siai eiti rungtynių ir su chicagiškiu
Antru kaimu, ir su kaliforniečių
Viva Europa. "Vaivos" ansamblio
talentas pradžiu gintų kiekvieną lie-
tuvišką koloniją, į kurią jie bebūtų
pakviesti. Tai vėl gražus lapas į
pedagogo, jaunimo auklėtojo ir
muzikinių vienetų organizatoriaus
Fausto Strolios nuopelnų knygą.

Pasibaigus programai, šokiams
užgrojo Dariaus Polikaičio vado-
vaujamas "Aido" orkestras. Ir čia
trankiai pasireiškė amžiumi dar
labai žalias jaunimas. Pažymėtina,
jog jaunasai maestro Polikaitis taip
pat suteikė fortepijoninę palydą
oficialiam diplomų įteikimo aktui.
Toji palyda susidėjo iš preliudijos-
maršo ir himno.

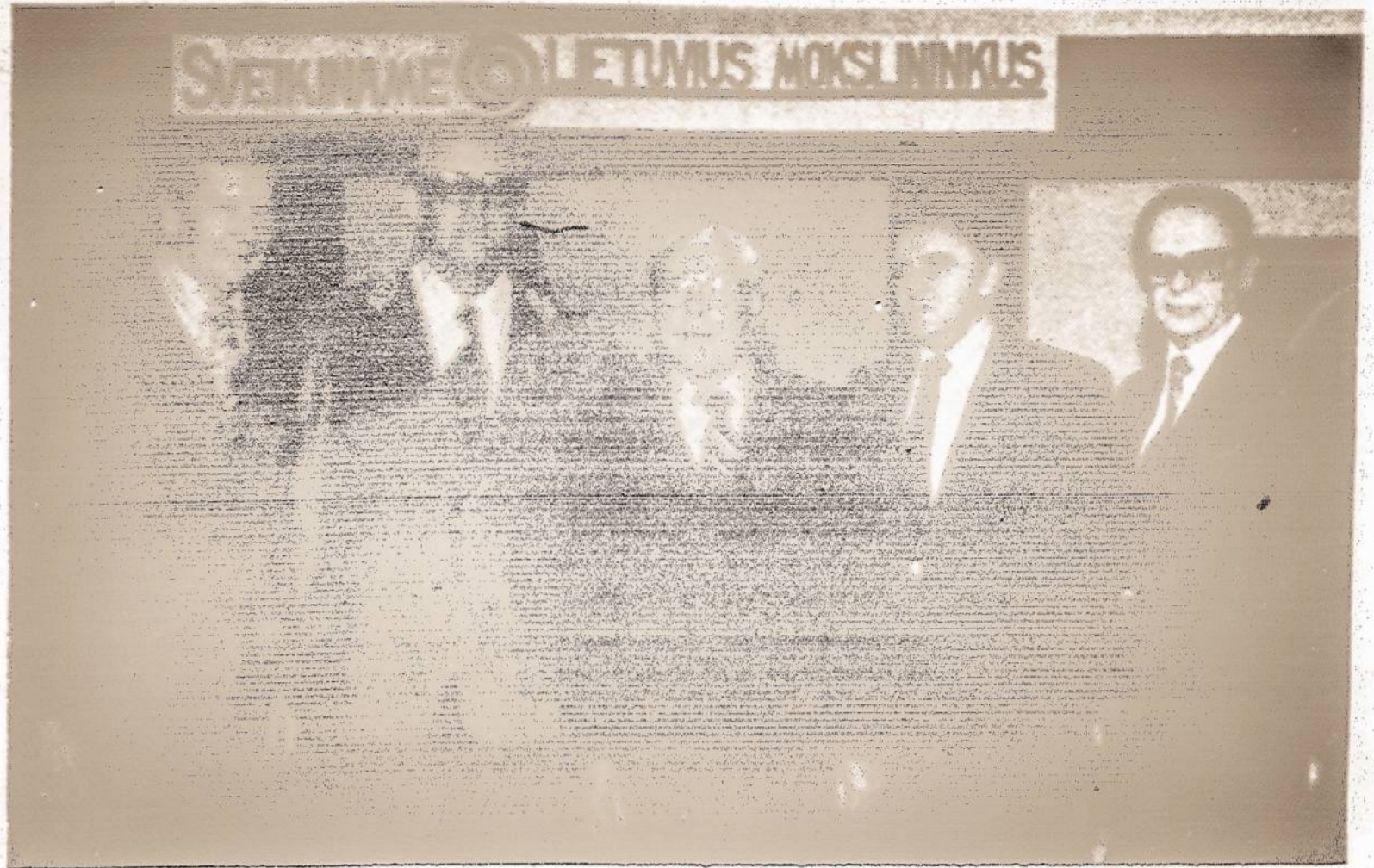
Pedagoginį Lituanistikos Institu-
tą nuolatos finansiškai remia Lie-
tuvių tautinis akademinis sambū-
ris, Lietuvių Fondas ir kiti organi-
zaciniai bei pavieniai mecenatai. K.

Dail. Eugenijus Budrys, pasižyme-
jęs Švedijos dailininkas, gyvenan-
tis Gotlando saloje, gruodžio mėne-
sį surengė savo darbų parodą
Galerijoje (744 No. Wells St.,
Chicagoje). E. Budrys gimęs Mari-
jampolėje, Lietuvoje, 1923 m. Karo
išdavijoje pateko į Švediją ir ten
pasiekęs aukštą menininko pripaži-
nimą. Paroda atidaryta gruodžio 4

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

Z. Degučio nuotrauka

Liet. Žurnalistų Sąjungos naujoji centro valdyba, kuri prisistatė Chicagoje lietuvių spaudos darbuotojų susirinkime: V. Kasniūnas, A. Pužauskas, J. Janušaitis—pirm., P. Petrutis, Br. Juodelis. Ji išrinkta 1981-1983 metų laikotarpiui. Z. Degučio nuotrauka

Spaudos žmonių sueiga Chicagoje

Naujai išrinktoji LZS-gos centro
valdyba ėmėsi iniciatyvos suburti
Chicagoje gyvenančius spaudos
darbuotojus, o kartu ir prisistatyti
su savo planais. Ta proga buvo
sukviestas susirinkimas gruodžio 2
d., kuriame dalyvavo apie 50 asme-
nų.

Ilgesnį pranešimą padarė pirm.
Jurgis Janušaitis, nušvietęs ateit-
ties planus. Jis pradžioje buvo
pareiškęs, jog nauja valdyba nela-
bai optimistiškai žiūri į biuletinio
Lietuvis Žurnalistas tolimesnį leidi-
mą, nors, kaip vėliau paaiškėjo, jo
vienas kitas numeris dar pasirodys.
Atrodo, kad valdyba ir vėl dau-
giausia dėmesio kreips vargu ar į
spaudos žmonėms reikalingą "spau-
dos balių" rengimą. Taip pat yra
pramatytas žurnalisto Vyt. Alanto
pagerbimas (1982 m. gegužės 30
d.), sąryšyje su jo 80 metų sukakti-
mi. Be to, planuojamas spaudos
žmonių suvažiavimas vasaros metu
kokiame nors vasarvietėje ir t. t.

Paskaitą tema—"Žvilgsnis į da-
bartinę ir ateities spaudą" skaitė

Vienybės red. kolektyvo narys My-
kolas Drunga, bandęs nurodyti
kelius, kuriais einant būtų galima
užsiauginti lietuviškos spaudos dar-
buotojų ir rasti daugiau skaitytojų.
Vienas iš būdų pritraukti daugiau
skaitytojų yra anglų kalbos skyrių
laikraščiuose įvedimas. Taip pat jis
nurodė, jog lėšas laikraščiai turėtų
spausti ne tiek iš pensininkų, kiek
iš jaunų lietuvių, kurie čia yra išėję
mokslus ir gana pajėgūs finansin-
niai. Tačiau, paskaitininko teigimu,
lietuviški laikraščiai turėtų susti-
prėti savo kokybę, ir tas užtikrintų
išsilaikymą.

Po paskaitos buvo gyvos diskusi-
jos paskaitininko iškeltomis minti-
mis bei bendrai spaudos klausimais.
Romas Sakodolskis labai nusiskundė
dėl dienraščio Draugo nesidomėjimo
lietuviškais reikalais. Jis nurodė,
jog neseniai įvykusiame lietuvių
mokslo ir kūrybos simpoziume
dalyvavo daug iškilių lietuvių,
tačiau tas dienraštis nerado
reikalo apie tai painformuoti ar
atžymėti pirmame puslapyje.

Įdomus Žurnalistų Sąjungos leidinys

Skaitytojus pasiekė Lietuvių
Žurnalistų Sąjungos neperiodinis
leidinys Lietuvis Žurnalistas nr.
10. Tai paskutinis senosios Žurna-
listų Sąjungos valdybos iš Los
Angeles, Kalifornijos numeris. Jis
gana stambus—turi net 56 pusla-
pius, daug straipsnių bei nuotraukų
ir Vytauto Igno iliustracijų.

Leidinio redaktorė—Rūta Kleva
Vidžiūnienė, kuri, dar pati nesena,
pasitalkinusi jauną padėjėją—Gin-
tautą Juodgudį, sukaupe tikrai
vertingos medžiagos, įdomios ne
vien tik žurnalistams, bet ir pla-
čiajai visuomenei.

Čia esama rašinių, parašytų se-
nųjų spaudos vilkų ar šiaip jau
žinomų spaudos darbuotojų: Bronio
Railos, P. Garšvos, P. Pamataičio,
Gr. Šlapelytės-Sirutienės, P. Joni-
ko, V. Saudargo ir kt.

Tačiau sveikintina redakcija, jog
ji čia sugebėjo pritraukti ir nemaža
jaunųjų, kurie dar tik neseniai
gimnazijas ar universitetus baigė.
Iš tokių paminėtini Rita Bureikaitė,
Gintaras Grušas, Arūnas Sodonis,
amerikiečių tarpe besidarbuojanti
žurnalistė Nora Burbaitė ir kt.

Šie jaunieji tikrai gerai nuteikia,

nes, atrodo, jog lietuvių veikimas
ir spauda nesibaigs su senųjų mirti-
mi. Ypatingai pažymėtini R. Burei-
kaitė ir A. Sodonis, kurie pasisako
už būtina ryši su Lietuva, už tikro
gyvenimo ten atvaizdavimą. Pir-
moji tuo reikalu rašo: "Lietuviškoje
mokykloje mes mokėmės protėvių
kalbos, mokėmės apie karalius ir
kunigaikščius, apie praeitį didingą,
bet visa tai mums atrodė kaip graži
pasaka ar legenda, kol mes Lietu-
vos nebuvo matę". Antrasis ra-
šo dar giliau: "Mes norime ne tik
žinoti, bet ir suprasti, kas dedasi
Lietuvoje ir kas praktiškai gali būti
atlikta, o ne tik klausytis emocijų
keiksmų prieš rusus (dėl aktualumo
visas jo rašinys bus įdėtas atskirai).

Žurnale yra ir nemaža kronikos
žinių, laiškų bei kitos smulkesnės
medžiagos. Duodami ir naujosios
valdybos rinkimų rezultatai, iš ku-
rių matoma, jog dauguma balsavu-
siųjų (79) pasisakė už Chicago, o
trečdalis (23) už—Los Angeles. Iš
Chicago sąrašo išrinkti: J. Janu-
šaitis, B. Juodelis, V. Kasniūnas,
P. Petrutis ir A. Pužauskas. Iš jų 3
yra buvę ankstesnėje valdyboje,
kiti du—nauji. [eš.]

LIETUVIŲ OPERA PO "LIETUVIŲ"

JUOZAS KREIVĖNAS

Su dideliu pasisekimu tris kartus Chicagoje ir vieną kartą Toronte pastatyta A. Ponchielli "I Lituani" dar nepasibaigė. Iš Italijos skolintą gaidų ir dekoracijų medžiagą jau sugražino, bet per radiją amerikiečių programoje jos transliaciją dar girdėsime. Atrodo, ši opera dar šėn ten ateity bus statoma.

Tylomis, bet dideli pasirengimai jau eina su nauja opera—Carl Maria von Weber "Der Freischutz". Pirmiausia, rengėjai ją pasirinko, aptarė ir nutarė ateinančią pavasarį pastatyti. Toliau—Stasys Santvaras jau išvertė tos operos tekstą į lietuvių kalbą. Solistai jau gavo jiems skirtas gaidas. Dar toliau—Kazys Skaisgirys, nuolatinis operų gaidų ruošėjas, labai gražiai parengė 80 psl. gaidų leidinį—choro partiją, o Mykolas Morkūnas atspausdino. Taip padarytas dėmesio vertas gaidų leidinys, de- ja, skirtas tik saviems reikalams. Bet vis tiek yra patikimas įrodymas, su koku kruopštumu Lietuvių Opera spektaklius rengia.

"Der Freischutz" yra trijų veiks- mų romantinė opera, gausi lengvai įsimenamų ir suprantamų melodijų. Ypatingų pastatymo kliūčių kaip ir nėra. Lietuvių Operai čia bus lyg atsikvėpimas. Nežinia, ką jie darys toliau.

Nelengvas daiktas jau gal ryškė- ja. Komp. Julius Gaidelis jau para- šė naują lietuvišką operą "Karalius". Klavyras baigtas, trūksta tik uvertiūros. Trys veiksmai kara- liaus Mindaugo tema. Libretą para- šė A. Kairys. Mano išmanymu, šis darbas A. Kairiui pavyko. Gal kiek mažoka dramos, bet tai J. Gaidelis išperka gausiais įdomiais choralais. Muzika šiuolaikinė, sakykime, mo- derniška.

Operose J. Gaidelis jau igudęs. Štai: pirmoji jo opera "Gyvnašlė", Chicagoje pastatyta, pastatymo reikalui kiek perdirbta ir pavadinta "Dana". Toliau sekė vieno veiksmo opera "Lakštutės meilė", perpava- dinta į "Gintaro šaly", Chicagoje pastatyta. Šiai "Gintaro šaly" kom- pozitorius vėliau prirašė dar du veiksmus. Dabar jau turime operą "Karalius", prie kurios gal bus reikalo šiame laikrašty ir sugrįžti.

Šia proga verta prisiminti, kad Juliaus Gaidelio ketvirtoji simfoni- ja Chicagoje buvo išpildyta ir susilaukė didelio amerikiečių muzi- kų dėmesio. Jai buvo atviras kelias į premijuotą tarptautinį pripažini- mą. Bet tai buvo surišta su didelė- mis išlaidomis ją pakartotinai išpil- dant. Ketvirtoji simfonija nusken- do mūsų visuomenės veikėjų intri- gose ir ambicijose. Negerai, oi tai negerai!

Su naujomis lietuviškomis opero- mis dar ne viskas. Operą kuria komp. B. Markaitis, o D. Lapinsko seniai parašyta ir net Lietuvių Fondo paremta opera argi taip ir neišvys šio gražaus pasaulio?

Jonas Vaznelis, vienas pagrindinių Chicagoje lietuvių Operos solistų, buvo išvykęs į Australiją.

Iš Ponchielli operos "I Lituani" [Lietuviai] antrojo veiksmo scena. Pasilinksminimas Marienburgo pilyje.

Viduryje Konradas Valenrodas—rolę atlieka St. Wicik. V. Bacevičiaus nuotraukos

AMBRAZAITYTĖ, BACHAS IR KRITIKŲ PASIVAIKŠCIOJIMAI MĖNESIENOJ

Nijolės Ambrazaitytės du rečita- liai pereitą rudenį Chicagoje mūsų visuomenei turėjo net lunatiško poveikio. Draugo dienraštis ryžtin- gai ("iš principo") priešinosi tų koncertų skelbimui savo puslapiuo- se ir tuo pat metu aktyviai rūpino- si, kad jie būtų tuose puslapiuose recenzuojami. O recenzavo juos Darius Lapinskas—piktokai ir šurkštokai. Tai dar nieko. Kas paliko skaitytojuose keistumo (ar- ba, jei nori, "lunatiškumo") išpūdį, tai tokie sakiniai kaip, pvz., toks:

"Tačiau visa tai būtų galima at- leisti solistei (atseit, visus jos dai- navimo trūkumus—M.V.), jei ji pajęgtų suvokti, jog ta muzika, kurią ji dainavo, buvo parašyta Bacho, kuris gyvenime turėjo dvi žmonas, dvidešimt vaikų, buvo mėgiamas ir vaišinamas karalių ir didikų; tą muziką parašė Bachas būdamas gyvas, ta muzika neat- sirado vien tik iš jo garbei pastatytų bronzinių statulų".

O iš kur Lapinskas žino, kad solistė viso to nesuvokia? Be to, ką gi suvokimas ar nesuvokimas, kad Bachas turėjo dvi žmonas ir 20 vaikų, turi bendro su dainavimo kokybe? Sakysim, kad Darius La- pinskas ir aš labai gerai nusimanom apie Bacho biografiją; ar tai jau reikštų, kad mudu abudu sudainuo- tumėme Bachą geriau už Ambra- zaitytę (o koks nors muzikologijos profesorius—dar geriau už visus tris)? Vėl gi: sakykim, kad Ambra- zaitytė ne kaip sudainavo Bachą? Ar tai reiškia, kad jos dainavimas pasitaisyty, jei tik ji kažką tai geriau "suvoktų" apie jo žmonas ir vaikus ir ji vaišintus karalius bei didikus?!? Kaip amerikoniai pasaky- tų: Come on, Dariau . . .

Akiračiuose į šį Lapinsko straips- nį reagavo "Jonas Meškėnas" (ne- žiūrint to, kad to mėnraščio metri- koje išpėjama: "Slapyvardžiais pa- sirašyti straipsniai nepageidauja- mi"). Meškėnas anų klausimų Da- riui nekeliu, o tik paabejoja, ar iš tikrųjų Bachas turėjo tik 20 vaikų ir ar iš tikrųjų jis buvo karalių lepinamas. Šių problemų sąryšio su Ambrazaitytės koncertu ir Meškė- nas nenušviečia. Matyt, ir jis savo

rašinėlių rezgė "mėnulio įtakoj":

"Vokiečių kalbos žodžiai nevisur buvo suprantami, jų tartis atlikėjai matyt sunkesnė ir dėl to pasitaikė nukrypimų intonaciniu atžvilgiu. Tokie nesklaidumai buvo labiau juntami rečitalio pradžioje, vėliau atsirado daugiau sceninio laisvumo. Tai rodo, kad solistei reikia dažniau koncertuoti, ir ateityje šis nesklan- dumas dings. Dainininkė jauna, susikaupusi, muzikali ir ateityje daug žadanti".

Bet ar iš tiesų jos vokiečių kalbos tartis savaime pagerėtų, jei tik ji dažniau koncertuotų? Beje, gal prieš dešimtį metų solistė ir buvo jauna ir "daug žadanti", tačiau šiandien ji jau yra didelės patirties, pilnai subrendusi menininkė. Pata- rimas dažniau koncertuoti jai nieko nepadės nei vokiečių kalbos dikci- jos pagerinimo, nei intonacijos ne- sklaidumų pašalinimo prasme. (Tai sakydami nenorime būti blogai su- prasti: Ambrazaitytės mes visada mielai laukiame, ir labai norime, kad ji mūsų rojaus kampelyje dažniau koncertuotų.)

Bet grįžtant prie "intonacijos svyravimų": reikia prisiminti, kad jų neišvengia net pačios didžiausios pasaulinės solistės (ypač taip emo- cingai išraiškiai dainuojančios kaip Ambrazaitytė) ir dar tokios reiklios programos atveju. Aplamai paė- mus, skeptiškai apie Ambrazaity- tės pasirodymus atsiliespė tik chica- giškiai kritikai (arba tokiais norin- tys būti). Kolegos solistai, kiek teko patirti, abiem jos rečitaliais buvo sužavėti ir labai gyrė jos meistriškumą tiek technikos, tiek interpretacijos atžvilgiu.

Žinoma, tokį entuziazmą cinikas gal mėgintų aiškinti tuo, kad chica- giškiams solistams iš N. Ambra- zaitytės negresia tiesioginė konkuren- cija. O vis dėlto jie labai kietai laikėsi savo nuomonės, kad blogą žodį apie viešnią pasakė kritikai neturi jokios nuovokos nei apie balso pastatymą, nei apie Bacho interpretacijos variantų galimybes. Teisybę pasakius, solistės teigia- mybės nebuvo perdėm šviesiai iš- ryškėjusios ir šių eilučių autoriaus ausiai.

* * *

Jei kam būtų įdomu, tai galima patvirtinti, kad dauguma šaltinių mini, jog Bachas iš tikrųjų turėjo lygiai 20 vaikų. 23 vaikų skaičiaus, kurį užsimena J. Meškėnas, niekur neteko užtikti. Tikrinomės penkio- se vokiškose knygose.

Su pirmąja žmona, savo pussesere Maria Barbara Bach (1684-1720) Johann Sebastian Bach (1685-1750) susilaukė 7 vaikų, iš jų 3 mirė kūdikystėje. Su antrąja žmona, savo mokine Anna Magdalena Wuelken (1701-1760) jisai turėjo 13 vaikų, iš kurių 7 mirė anksti. Tarp 1708 m., kada gimė pirmasis vai- kas, ir 1742 m., kada atėjo paskuti- nysis, Bachams vaikų negimė tik šiais metais: 1709, 1711, 1712, 1716, 1717, 1719, 1720, 1721, 1722, 1730, 1731, 1734, 1736, 1738, 1739, 1740 ir 1741. Taigi šiame "nevaisin- gu" metų būryje dar galėjo atsirasti vietos 3 kitiems vaikams—bet būtų įdomu sužinoti, su kuria žmona ir kada? Taip pat galima drąsiai tvirtinti, jog specialinėje literatūroje niekur nėra jokių užuo- minų apie tai, kad Johannas Sebas- tijonas galėjo turėti pavainikių.

Nors netrumpą savo gyvenimo laiką Bachas buvo didikų tarnyboj, karaliaus tebuvo vaišinamas tik vieną vienintelį kartą, kai 1747 m. pavasarį jį Potsdame garbingai priėmė Friedrichas II, pats grojęs fleita ir rašęs muzikos. Trejus metus vėliau Bachas mirė. M. V.

ATSIŪSTA PAMINETI

LŠST Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopai dešimts metų—Worcester, Mass., šaulių kuopos leidinėlis, pa- rengtas dešimtmetį minint 1981 m. lapkričio 22 d., su minėjimo pro- grama ir sveikinimais.

Pirmojoje leidinio pusėje— Kuopos istorija, kurią paruošė Ja- nina Miliauskienė, talkinant Elenai Gorodeckienei ir Algirdui Zenkui. Ilustracijas surinko ir paruošė Eduardas Meilus, Sr. Visi jie dar- bavosi ir redakcijoje kartu su Eduardu V. Meilum, Jr., kuris buvo ir administratorius. Leidinėlis atspausintas kreidiniame popieriuje.

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

Rašo Edvardas Šulaitis

NAUJI DRAMOS TEATRO RŪMAI

Neseniai buvo atidarytas Dailės Instituto pastatų kompleksas, o gruodžio 17 d. pirmą kartą pakilo uždanga naujuosiuose Lietuvos akademinio dramos teatro rūmuose.

Šių rūmų projektą sukūrė broliai A. ir V. Nasvyčiai, o jų fasado ir interjero skulptūrų autoriumi yra S. Kuzma.

Ypatingai išpūdinga yra šio skulptoriaus kompozicija prie naujų rūmų fasado, pavadinta "Mūsų šventė". Rūmų vestibulyje įrengta paveikslų galerija. Pati teatro salė talpina 650 žiurovų, o scena įrengta pagal naujausius technikos sugebėjimus.

Šių rūmų atidarymo proga buvo ir nauja premjera. Parodytos žymiojo Lietuvos rašytojo Justino Marcinkevičiaus dramos "Prometėjas ir Ikaras". Spektaklį pastatė H. Vancevičius, dailininkė V. Idzelytė, kompozitorius—A. Martinaitis.

NAUJI DAILĖS INSTITUTO RŪMAI

Vilniuje, dešiniajame Vilnelės upės krante, iškilo originalus pastatas. Tai—naujas Lietuvos dailės instituto mokomasis korpusas.

Naujuosiuose rūmuose įsikūrė skulptūros, grafikos, tekstilės, interjero ir kitos katedros su studijomis, metodiniais kabinetais, mokomosiomis dirbtuvėmis, grafikos spaustuve, gipso liejykla. Įrengtos auditorijos, universali salė su pastovia geriausių akademinų darbų ekspozicija, suformuotas uždaras kiemelis studentų teatro, kitų savi-veiklos kolektyvų pasirodymams.

Rūmų projektą sukūrė autorių kolektyvas—Lietuvos nusipelnęs architektas docentas V. Brėdikis, respublikos nusipelnęs meno veikėjas profesorius V. Nasvytis, nusipelnęs statybininkas profesorius V. Mikučianis.

R. SAMULEVIČIAUS VEIKALAS PANEVĖŽYJE

Panevėžio dramos teatras davė tragiškai žuvusio rašytojo Raimundo Samulevičiaus pjesės "Erskėtrožė rudenį" premjerą. Veikalą režisavo G. Karka ir R. Polis, muziką sukūrė—komp. B. Kutavičius. Vaidino A. Babkauskas, R. Jansonas, A. Paulavičius, D. Vidugirytė, K. Vitkus ir kt.

Anksčiau Panevėžio teatras yra pastatęs to paties Samulevičiaus veikalą "Laukimas". Beje, R. Samulevičius, kuris buvo laikomas vienu geriausių dramaturgų Lietuvoje, tragiškai žuvo 1981 m. vasario 2 d., būdamas vos tik 43 metų amžiaus.

Išėjus į pensiją J. Miltiniui, šiuo metu Panevėžio dramos teatrui vadovauja tarptautinio garso filmų aktorius, ilgą laiką šiame teatre vaidinęs Donatas Banionis.

• Vilniuje, Mokslininkų rūmuose, įvyko iškilmingas vakaras, skirtas akademiko Vlado Lašo (1892-1966) gimimo 90-osioms metinėms.

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

Vilniaus naujojo dramos teatro fasadas—dail. Stanislovo Kuzmos skulptūrinė kompozicija "Mūsų šventė".

TRUMPAI

• Maskvos televizija parodė daugiaseriinį meninį filmą "Amerikoniškoji tragedija", sukurtą Lietuvos kino studijoje (rež. M. Giedrys) pagal amerikiečių rašytojo T. Dreiserio romaną.

• Telšių taikomosios dailės technikumą pažymi savo gyvavimo penkiasdešimtmetį. Tai viena seniausių Lietuvos specialiųjų vidurinių mokyklų. Ji yra paruošusi daugiau kaip 1000 dailininkų. Šiuo metu technikume ruošiami medžio, metalo, akmens meninio apdirbimo, audinių ir trikotažo meninio apipavidalinimo, dizaino specialistai.

• Tbilisyje vykusiame sąjunginiame tarybinės muzikos festivalyje ir jungtiniame TSRS ir Gruzijos kompozitorių sąjungų valdybų plenumo dalyvavo Lietuvos kompozitoriai; V. Barkauskas, O. Balakauskas, J. Širvinskas ir J. Tamulionis, taip pat Vilniaus kvartetas (A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas), kuris grojo vilniečių kūrinius.

• Palangoje įvyko Lietuvos kaimo vaistinių vedėjų konkursas. Geriausiuoju specialistu pripažintas Šėtos vaistinės vedėjas Vytautas Inokaitis. Antroji vieta atiteko Rūdiškių vaistinės vedėjai Daliai Mikeliūnienei, trečioji—Svėdasų vaistinės vedėjai Nijolei Prokurenkieni.

• Rokiškio kraštotyros muziejuje atidaryta dailininko Eriko Varno medalių paroda. Visi parodos medaliai pasiliks Rokiškyje—tai dailininko dovana muziejui.

• Vilniaus "Ramunės" fabriko siuvėjai gavo naują daugiaaukštį... bendrabutį. Beveik 40 m. po karo ten žmonės dar tebegyvena bendrabučiuose... "Viskas vardan žmogaus, viskas žmogaus gerovei"....

Taip atrodo naujojo Lietuvos akademinio dramos teatro foje.

Scena iš J. Marcinkevičiaus dramos "Prometėjas" premjeros Lietuvos akademiniam dramos teatre Vilniuje gruodžio 17 d.

V. Kapočiaus nuotrauka

Vampires and Werewolves in Lithuania

Vampires were never popular in Lithuania. That's probably because, for one or another reason, they never made their appearance there. Or should I say: almost never?

Recently I came across a book by Montague Summers (1880-1947) entitled *The Vampire in Europe* and published in 1929. To judge from the jacket blurbs, as well as a foreword by Fr. Brocard Sewell, Montague Summers was a notable demonologist with many other heavy tomes on witchcraft, vampirism, etc. to his credit. At any rate, the present book, interestingly enough, has a section on "Lithuanian vampirism, a recent case of", from which we quote in full:

"The following instance of vampirism was related to me by a friend who himself had it from Captain Pokrovsky in 1905. Captain Pokrovsky, a Russian-Lithuanian Guards officer, had been for a time relegated to his estates in Lithuania on account of some political indiscretion, but a little later he was allowed to spend a week or two with his uncle. His cousin, this nobleman's daughter, one morning invited him to go round with her while she was visiting her peasants. One man was pointed out to them as having mysteriously begun to fail in health and fade away since he had married his second wife. "He seems to shrivel from day to day, yet he is a rich farmer and eats meats ravenously at his meals." The man's sister, who lived with him, said, "Since he has re-married he cries out in the night." Captain Pokrovsky, who saw the man, described him as being pale and listless, not at all what a peasant of that stamp ought to appear, —and accordingly he asked his cousin what actually was the matter with the fellow. The girl answered: "I do not know, but the villagers all declare that a vampire is getting at him." The Captain was so interested in the case that he sent for a doctor who came from a considerable distance. The doctor after a careful examination reported that the man, whilst not anaemic in a medical sense, seemed to have lost a great deal of blood, but no wound could be found serious enough to account for such a drain. There was, however, a small puncture in the neck with inflamed edges, yet no swelling as might have been expected in the case of the bite of an insect. Tonics were promptly prescribed, and strengthening food was given to the invalid.

"In due course Pokrovsky went back to his own home, but some time afterwards he inquired of his cousin concerning the anaemic peasant. She replied that in spite of the meat juice and red wine she had given him, the man had died, and that the wound in his neck at the time of death was far larger than when Pokrovsky had seen it.

Further, the village was so entirely convinced that the man had been vampirized, that his wife, although she had frequently eaten heartily of food in public, had been seen to cross herself devoutly, and was a frequent attendant at Mass, immediately found it advisable, nay necessary, to leave the district. It should be remembered that as this took place in Lithuania, the peasants were probably not Slavs or Orthodox, but Lithuanians and Latins. Pokrovsky suggested that the woman may have played vampire subconsciously, whilst asleep; or that it may have been a case of vampiric possession. Either of these is possible, and it seems certain that one must be the correct explanation. Which of the two could only have been determined by an investigator upon the spot, an eye-witness. We have here then an indubitable history of vampirism, an instance of very recent date."

"Indubitable" or not, this experience—or any other like it—has never been reported in any Lithuanian source, literary, scientific, or otherwise, that I know of. Nor is there any trace of vampirism in Lithuanian mythology or folklore. This is perhaps just a bit surprising, since the vampire superstition is characteristically East European, though by no means exclusively so. It is strongest of all in Slavic regions, especially White Russia (or Byelorussia, ruled by Lithuania from the 14th to the 18th c.) and the Ukraine (partially ruled by Lithuania until the 16th c.). Vampirism still dominated the popular imagination in these areas, as well as in Poland, Serbia, among the Czechs of Bohemia and the Slovaks of Hungary, and also to a lesser degree in non-Slavic Romania, Albania, and Greece.

Our perspective changes greatly when we consider the werewolf. The werewolf, after all, is mythologically related to the vampire: according to most versions of the superstition, a man who has been a werewolf in his life will be a vampire after death. Now, the werewolf does occur in Lithuanian folk tales and legends, and rather frequently at that. Moreover, the Lithuanian word for werewolf, *vilkolakis*, is obviously related to the Slavic ones: *wilkolak* in Polish, *vlkodlak* in Chech, *vrkolak* in Bulgarian and Slovak, *vukodlak* in Serbian, and so on. This shows that the Slavic and Baltic names for the werewolf are identical in origin. What is remarkable, however, is that in Serbia, *vukodlak* applies not to the werewolf, but to the vampire; a similar fact is true of Greece, where the Greek word *volkolakos* (obviously borrowed from the Slavs) also signifies the vampire.

By contrast, the Lithuanians make a clear distinction linguistically between a vampire (*vampyras*)

WINTERIZING YOUR SKIN

BY JUDY ANNE COHEN

Dealing with winter weather—rough winds and freezing temperature can wreak havoc upon our skin. And rob it of moisture, for cold air holds less moisture than warm air does. What to do? Read on.

Your skin is more than just a part of you. It is you. And you need to be a skin vigilante, says Dr. Jim Baral, of the New York Dermatology Center, in order to care for it properly. The first rule of proper skin care, says the doctor, is "moderation". That is, be moderate in exposing your skin to the elements and to any kinds of treatments.

Winter has been given a bad name by some individuals, although the majority of us may actually enjoy the nippy weather. With that first snowfall, we tend to shed bright clothing, eat heavier foods. And, who doesn't love a hot bath, or a glass of wine by a blazing fireplace?

Coping with winter weather is important, however, when it comes to taking proper care of your skin. Winter's rough winds and freezing temperature can rob your skin of moisture. If, for example, the relative humidity is 100 percent and the temperature is 35 degrees, there is still less water in the air than when the relative humidity is 100 percent and the temperature is 85 degrees. As a result, when unprotected skin in winter radiates moisture into the drier atmosphere around it—it loses moisture to the environment. And don't expect refuge indoors. According to Dr. Jim Baral, who is also affiliated with the Mt. Sinai Hospital in New York, "Indoor heat is like the Sahara Desert. Heat draws moisture out of the air . . . and out of your skin", says the good doctor.

What to do? Buy a good humidifier if you're working in an over-heated environment. It will stand you in good stead. Similarly, a humidifier for home use will help return necessary moisture to the air and keep your skin somewhat protected. Using a good moisturizing lotion more often can also have some positive effect. But most important, warns Dr. Baral, is

and a werewolf (*vilkolakis*, sometimes also *vilkatas*). The word for vampire, whose origin is unclear anyway, entered the Lithuanian language only recently (i. e., sometime during the past few centuries). It might be of Slavic origin, as witness the Russian *upyr* and the Polish *upior*. At any rate, while in Lithuania the lore of the werewolf is a hoary one, that of the vampire seems at best to be an import of recent vintage. But a venerable old folklore such as the Lithuanian could always use some fresh blood, right? M.J.D.

Dr. Jim Baral, New York Dermatology Center.

moderation. "Excess of just about anything can cause wear and tear on your skin—even fresh outdoor air. That ruddy outdoor look of the skier may not be all that healthy. Analyze that look as a skin vigilante would, and you see irritation and aging."

Winter "Goose Bumps"

Have you ever wondered what kind of changes your skin might be experiencing when it's cold enough to cause you to shiver and have "goose bumps?"

When you go from heated indoor climates to freezing outdoor climates, fluctuating temperatures and bitter winds can create problems, not only with the surface of your skin, but with facial capillaries and the deeper layers of skin as well, says Dr. Baral. Therefore, winter-time directs that you care for your skin in very specific ways. Following are some tips from the doctor:

* Dryness and chapping are the most common cold weather skin problems. When exposed to low humidity, heat and cold, you lose a certain amount of that moisture from surface layers and your skin may feel dry and irritated. As the water loss extends into the deeper layers, you experience flaking. One way to help prevent this is to bathe or shower well in advance of going out, allowing skin and hair to dry thoroughly. Showers and baths should be warm, but avoid hot water, for it can rob skin of its natural moisture. Always use a body moisturizer after bathing.

* Remember to dress accordingly. Gloves and boots are natural winter garb, but don't neglect hats and scarves, since your scalp, face and neck are also prime candidates for winter skin problems.

DERMATOLOGIST
J. BARAL, M. D.
245 E. 63rd St., NYC
Tel. 355-2828

All Skin Diseases
and VD Treated

Hair Transplants

Medicare Honored
By Appt. Only

MOTERYS

Ona Rumšaitė-Klimanskienė, gyvenanti Chicagoje, gruodžio 15 d. sulaukė 100 metų gimimo sukakties. Ji buvo pagerbta dviejuose minėjimuose. Ją sveikino Chicagos merė Jane Byrne, Illinois gubernatorius James Thompson, JAV prezidentas Ronald Reagan.

Sukaktuvinė gimusi 1881, Raseinių apylinkėje, Lietuvoje. 1902 m. ištekėjo už Petro Klimansko (miręs prieš 35 metus). 1906 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje, Bridgeport rajone. Turi dvi dukras ir vieną sūnų, 11 vaikaičių, 30 provaikaičių ir 2 pro-pro vaikaičius. Visi jai linki, kad pradėjusi antrą šimtmetį dar ilgai gyventų.

Jonė Kliknaitė-Vaznelienė gyvenanti Clarendon Hills, Ill., išgijo magistrės laipsnį pedagogikos srityje, Lewis universitete. Jos specialybė—“Guidance and Counseling”. Ketvirtus metus mokytojauja Westmonte.

Rima Styraitė, Toronto universitete sėkmingai baigė medicinos studijas. yra baigusi McGill universitete fiziologiją ir McWaster universitete psichologiją. Gydytojos praktika atlieka šv. Mykolo ligoninėje Toronte.

J. KATILIŪTĖS PAVEIKSLŲ PARODA

Prieš Kalėdas Ženevoje surengta tame mieste gyvenančios dailininkės Juzės Katiliūtės individualinė paveikslų paroda. Mūsų tautietės išstatyti kūriniai susilaukė palankių atsiliepimų. Be kelių privatinio meno mėgėjų du paveikslus išgijo Ženevos miestas.

Sol. Ginos Čapkauskienės antrosios plokštelės išleidimu rūpinasi Chicagoje sudarytas komitetas. Vienoje plokštelės pusėje bus lietuvių kompozitorių kūriniai, kitoje—operų arijos koloratūriniam sopranui. Leidėjų komitetas lėšoms telkti sausio 24 d. surengė specialų sol. G. Čapkauskienės koncertą Chicago Jaunimo Centro salėje. Viešniai akompanavo muz. Alvydas Vasaitis. Aukos plokštelės išleidimui prašoma siūsti J. Šulaičiui, 1236 Woodside Rd., La Grange Park, IL 60525, USA.

MUZIKĖS ONOS METRIKIENĖS LAIMĖJIMAS

Neseniai Chicagoje įvyko dzūku dainos kompozicijos konkursas, kuriame dalyvavo lietuvių žymesnieji kompozitoriai. Pirmąją premiją—500 dol.—laimėjo muzikė Ona Metrikenė.

E. VAITKEVIČIENĖ

Gruodžio 28 d. Zueriche mirė Elena Vaitkevičienė, gim. Kolosovskaitė. Velionė buvo gimusi Kaune 1902 m. Ištekėjusi už Stasio Vaitkevičiaus, Šančių policijos tarnautojo (jis mirė antrojo pasaulinio karo metu), ji daugiau kaip 8 metus laikyta ištėrime Sibire. Po Stalino mirties galėjusią grįžti į Lietuvą jos dukterė ir sūnus, po karo radę prieglobstį Šveicarijoje, atsikvietė apsilankyti. Vaitkevičienė į Lietuvą nebegrižo ir pasiliko pas vaikus: sūnų Stasį, gyvenantį Zueriche, ir dukterį Elena, gyv. Le Locle, baigusią Šveicarijoje daktarės laipsniu odontologiją ir ištekėjusią už šveicaro inžinieriaus Rahm.

Birutė Pūkelevičiūtė viename moterų parengime Kultūros židinyje Brooklyne.
S. Narkėliūnaitės nuotrauka

B. PUKELEVIČIŪTĖ LAIMĖJO DRAUGO PREMIJĄ

Trisdešimt pirmojo Draugo skelbtojo dailiosios literatūros konkurso komisijos posėdis buvo Clevelande Naujųjų Metų dieną sausio 1. Komisijoje buvo Balys Gaidžiūnas, Viktoras Mariūnas, Vacys Rociūnas, Dalia Staniškienė ir dr. Danguolė Tamulionytė.

Posėdyje, apsvaistę atsiųstus devynis kūrinius, vienbalsiai išrinko romaną “Devintas lapas”, kurio autorė pasirodė yra rašyt. Birutė Pūkelevičiūtė.

Pūkelevičiūtė savo raštais reiškiasi jau nuo seno ir yra laimėjusi premijų. Už romaną “Aštuoni lapai” (išleista 1956, išverstas į latvių kalbą), vėliau už “Rugsėjo šeštadienį” (1970) ir už “Naujųjų Metų istoriją” (1974), laimėjo “Draugo” premijas. Taip pat laimėjusi premiją už savo dramą “Aukso Žąsis” (buvo padarytas filmas).

Reiškėsi ir eilėrašciais, prieš visus romanus ir dramas išleisdama rinkinį “Metūgės”. Parašė knygelių vaikams.

Rašytoja gyvena Chicagoje, yra žinoma savo dramų veikalais, vaidinimais ir režisūra. Tai plataus masto rašytoja. Romano premijos dviejų tūkstančių mecenatai yra Raimonda ir Ričardas Kontrimai iš Los Angeles.

Rankraštis Chicagoje renkamas ir ruošiamas spaudai, kad premijos įteikimo iškilnėse, kaip numatyta, kovo 20 d. Clevelande būtų jau išspausdintas.

Ona Vaišnytė, kun. Juozo Vaišnio, SJ, sesuo, mirė sausio 5 d. Marijampolėje. Palaidota to miesto kapinėse sausio 8 d. Mirusioji buvo paskutinė iš kun. J. Vaišnio penkių seserų.

BIRUTE SOPHIA PREIKSTAS-PETRULIS, M. D.

Obstetrics and Gynecology
11 Berger Avenue, Elberon Park
Oakhurst, New Jersey 07755
Telephone 531-3473

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

K A S A

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji saskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

BANKAI UŽ PAPRASTAS SANTAUPAS DUODA

Čia duodami šie patarnavimai:

9% už paprastas taupomasias saskaitas,
12% už Share Certificates 500 dol. sumomis,
14.8% už IRA pensijos indėlius.

Aukščiausi Money Market Certificates procentai už 5,000 arba 10,000 dol. sertifikatus.

“All-Savers” sertifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Paskolos—“mortgičiai”—čekių keitimai—pensijos čekių indėliai ir t. t.

VISI INDELIAI VALDŽIOS ĮSTAIGŲ APDRAUSTI
IKI 100,000 DOL.

KASOS darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro kasdien,
o penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p. p.

Visi patarnavimai KASOJE lietuvių ir anglų kalbomis.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas
Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais
ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

PABALTIEČIŲ TINKLINIO VARŽYBOS

Chicagos vakariniame priemiestyje—Downers Grove esančios George Williams kolegijos sporto salėje gruodžio 19 d. įvyko Š. Amerikos pabaltiečių tinklinio varžybos. Jose dalyvavo 13 komandų, o dėl blogo oro negalėjo prisistatyti dvi Clevelando Zaibo komandos (atvyko tik jaunieji).

Cia, kaip jau įprasta, nesimatė estų, tačiau latvių buvo nemaža, ir vyrų klasėje jie grojo pirmuoju smuiku. Jie turėjo tris komandas, prie kurių prisijungė ir Chicagos Neris. Baigmėje Kalamazoo, Mich., latviai suplikė Chicagos latvius. Neris liko trečioje vietoje.

Taip pat varžėsi keturios moterų komandos. Tačiau čia buvo tik viena latvių komanda, kuri liko paskutinėje vietoje. Po pirminio rato vienodą laimėtų setų santyki (5-1) turėjo Neris ir Cicero Vėtra. Baigmėje daugiau laimės turėjo Vėtra, kuri laimėjo 15-13, 10-15, 15-13. Trečioje vietoje liko Chicagos Žara.

Mergaičių grupėje buvo tik du varžovai. Čia Žara įveikė Nerį (3:0). Pas jaunius rungtyniavo trys komandos. Į vietą sugriebė Neris jaunieji, kurie baigmėje sudorojo Chicagos latvius 2:1. Be laimėjimų liko Clevelando Žaibas.

Varžybos vyko nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro gana geroje salėje, kur buvo įruoštos kelios aikštelės. Rungtyniauti buvo numatyta "tradicinėje" Marquette Parko salėje, tačiau dėl jos netinkamumo protestavo latviai, ir rengėjai (Ž. Žiupsnys su talkininkais) buvo priversti ieškoti kitos vietos.

Nežiūrint, kad kai kuriose grupėse (vyrų ir moterų) buvo gana aukšto lygio rungtynių, publikos, kaip jau normaliai įprasta, nesimatė. Atrodo, reikalo (susidomėjimo sportu) negalės pakreipti ir naujojo Sąjungos pirm. V. Adamkaus gražūs pareiškimai spaudoje.

1981 M. ŠALFASS VARŽYBINIS KALENDORIUS

1982 m. Š. A. Pabaltiečių ir lietuvių alpinistinės ir cross-country slidinėjimo pirmenybės įvyks 1982 m. vasario 6 & 7 d., Moonstone Ski Resort, netoli Barrie, Ont. Alpinistines varžybas vyko Kanados Latvių Sporto S-ga, vasario 6 d., o Cross-country—Toronto Estų S. K. Kalev, vasario 7 d. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų.

32-sios Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 1982 m. gegužės 8 & 9 d., Clevelande, Ohio. Programoje—krepšinio, tinklinio ir šachmatų varžybos. Vykdo—Clevelando LSK Žaibas.

1982 m. Š. A. pabaltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos gegužės 29 d., Toronte,

Ont. Vykdo—Toronto Estų S. K. Kalev. Data dar nėra galutinai patvirtinta.

1982 m. Š. A. Pabaltiečių krepšinio ir tinklinio rinkinių (All-Star) turnyras planuojamas birželio 19-20 d. d. Vykdyti turėtų lietuviai. Turnyras yra dar planavimo stadijoje, ir jo data bei vieta nepatvirtinta.

1982 m. Š. A. lietuvių vyrų, moterų ir jaunių A (1963-65 m. gim.) lengvosios atletikos pirmenybės numatomos birželio 26-27 d. d., galbūt Clevelande, atskirai nuo pabaltiečių, jei bus parodytas pakankamas susidomėjimas.

1982 m. Š. A. pabaltiečių lauko teniso pirmenybės planuojamos liepos 31-rugpjūčio 1 d. d. Vykdyti turėtų lietuviai, galbūt Chicagoje. Data galutinai nenustatyta.

1982 m. Š. A. pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės numatomos rugsėjo 11-12 d. d., latvių stadione "Sidrabene", netoli Hamiltono, Ont. Vykdo—Kanados latviai. Programa apims vyrų, moterų ir visas priauglio bei senjorų (masters) klases. Svečių teisėmis į varžybas numatoma pakviesti suomius, ukrainus, lenkus ir gal dar kitas tautybes. Lietuvių pirmenybės bus išvestos priauglio B, C, D ir E bei senjorų (masters) klasėse. Vyrų, moterų ir jaunių A kl. lietuvių pirmenybės būtų išvedamos tik tuo atveju, jei jos nebūtų vykdomos birželio 26-27 d. d.

1982 m. Š. A. pabaltiečių ir lietuvių šaudymo pirmenybės numatomos rugsėjo 18 d., Kanadoje. Vykdo ŠALFASS-gos šaudymo komitetas. Lietuvių pirmenybės bus išvedamos iš pabaltiečių varžybų. Programoje—mažoji kalibro šautuvų, pistoletų ir medžioklinių šautuvų varžybos.

1982 m. Š. A. lietuvių individualinės ir tarpmiestinės golfo pirmenybės numatomos 1982 m. rugsėjo 4-5 d. d. Toronte, Ont.

1982 m. Š. A. pabaltiečių futbolo (soccer) turnyrą yra pasiūvę suruošti latviai kada nors rudenį, Kanadoje. Konkrečios išdavos bus paskelbtos.

Zigmas Žiupsnys įteikia dovaną A. Degučiusi Chicagos Neris jaunių komandai laimėjus pirmą vietą Š. Amerikos pabaltiečių tinklinio turnyre gruodžio 19 d. Downers Grove miestelyje prie Chicagos.

Z. Degučio nuotrauka

Chicagos Neris moterų tinklinio komanda Š. Amerikos pabaltiečių tinklinio pirmenybėse Downers Grove, Il. Kairėje stovi Neris treneris ir šių pirmenybių pravedėjas Z. Žiupsnys. Z. Degučio nuotrauka

ST. PETERSBURGO LIETUVIŲ KLUBO 20 M. SUKAKTIS

St. Petersburgo lietuviams ypač lietuvių klubo nariams, gruodžio mėnuo praėjo klubo 20-ties metų sukakties minėjimo ženkle. Sukaktis paminėta renginiais: gruod. 5-6 dailės darbų paroda, 12 sukaktuviniu banketu ir 19-20 klubo narių rankdarbių ir nuotraukų iš klubo veiklos paroda.

Dailės parodoje buvo išstatyti dailininkų ir mėgėjų darbai: A. Aiduko, V. Augustino, O. Galvydienės, M. Ivanausko, J. Juodžio, A. Rūkštelės ir I. Valauskienės. Parodos atidaromąjį žodį tarė klubo pirm. A. Karnius. Pašnekesį apie meną pravedė dail. A. Rūkštelė, kuris pietų metu supažindino su pačiais parodoje dalyvaujančiais dailininkais. Atidarymą pajavairino tautinių šokių grupės "Banga" šokėjai. Šokių vadovė M. Jokubaitytė-Sandargienė, akordionu grojo B. Pakis.

Sukaktuviniam benkete dalyvavo apie 350 žmonių, jų tarpe klubo svečiais buvo Corine Freeman, St. Petersburgo miesto merė, Otto Halboth, St. Petersburg Beach meras, K. Zierko, tarptautinės organizacijos SPIFFS ir lenkų klubo atstovas H. Rebane; estų klubo pirmininkas A. Rudis ir dr. K. Eringis. Prof. L. Kačinskas nupasakojo klubo kūrimosi istoriją ir atsiėktus laimėjimus. Klubo choras, vad. muz. P. Armono, padainavo 4 dainas, iš kurių dvi su solistais O. Armoniene ir B. Maciukevičium, akomponavo M. Doug-

las. Banketas baigtas šokiais grojant orkestrui.

Rankdarbių parodėlė pasižymėjo darbų gausumu ir jų skoningu su tvarkymu. Buvo įvairūs audiniai, mežginiai, siuviniai, medžio darbai, šiaudinukai, keramika ir klubo narių parašytos knygos. Fotografijos vaizdavo klubo 20 metų veiklą. Parodą atidarė klubo pirm. A. Karnius. Apie rankdarbius ir lietuvių moters darbštumą kalbėjo O. Petrikienė. Vėliau Lietuvių Žinių biuletenio redakcinis kolektyvas statiškai suvaicino Prie dangaus vartų-Raganius, V. Krėvės.

Tradicinės bendros Kūčios klube suruoštos gruodžio 24 d. 6 val. vak., dalyvavo 360 žmonių. Scenoje eglutė, papuošta lietuviškais šiaudinukais. Kūčių valgius paruošė klubo šeimininkė M. Juodienė.

Klubo pirm. A. Karnius pasveikino ir pakvietė A. Karnienę vadovauti iškilmėms. Ji dalyvius pakvietė uždegti žvakes. Maldą sukalbėjo Šv. Kazimiero misijos vedėjas kun. K. Butkus, OFM. Vakarienė pradėta tradiciniu plotkelių laužymu.

Vakaro programą pajavairino A. Karniaus paruoštas montažas, dalyvaujant sakytojai, deklamatorėms ir klubo chorui. Sakytoja A. Karnienė nukėlė dažną į gimtuosius namus, paryškino Kūčių reikšmę ir prasmę, choras pagiedojo kalėdines giesmes, akomponuojant muz. P. Armonui.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziunas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

1982 metai — lietuviškų parapijų metai

Atkelta iš 1 psl.

tautiškumo atrama ir vilties šaltiniu.

Nors turime pilną religijos laisvę šiame krašte, tačiau susiduriame su religijos ir tautiškumo išlaikymo problemomis. Pagrindinis uždavinys šiuo atžvilgiu yra išlaikymas savo tautinių parapijų. Kristaus Bažnyčia yra kiekvieno antroji tėvynė, amžinosios tėvynės jungtis ir simbolis.

Norėdami pagelbėti lietuviškoms parapijoms išlikti ir geriau atlikti savo uždavinius, mes, žemiau pasirašę, vadovaudamiesi savo organizacijų nutarimais, skelbiame 1982 metus **Lietuviškų Parapijų Metais**. Jų laikotarpyje ir vėliau sieksime šių pagrindinių tikslų:

1. Sugražinti visus lietuvius į savas lietuviškas parapijas. Mūsų visų pareiga sunkiu darbu ir praktikuojant lietuviškas šventoves išlaikyti, lankyti ir neapleisti, nors ir tektų toli nuo jų savanoriškai išsikelti. Tai yra visų lietuvių pareiga Dievui ir tautai, nežiūrint kokiais religinei bendruomenei priklausytume.

2. Lietuviškoji parapija ypač išsivijoje turėtų būti kiekvieno lietuvi antrieji namai. Įžengdami į savo bažnyčią, turėtume giliau pajusti savo gyvenimo prasmę bei savo tėvynės dalį.

Todėl šiandien, išauginti lietuviškų, krikščioniškų tradicijų dvasioje, visi lietuviai turėtų jausti gyvą pareigą visomis jėgomis prisidėti prie tautinės sąmonės stiprinimo ir lietuviškų parapijų išlaikymo. O mūsų parapijos turi atsinaujinti dvasioje. Savoje lietuviškoje parapijoje lietuvis turi gauti tai, ko neranda jam artimiausioje parapijoje. Lietuviška parapija privalo spindėti lietuvių bažnytinėmis ir tautinėmis tradicijomis. Joje lietuvis tepajunta kampelį Lietuvos.

3. Visais galimais būdais išlaikyme dabartines lietuvių parapijas, o kur tai neįmanoma, perkelti jas į lietuviams patogesnę vietą. Kada parapiečiai nori savo parapiją perkelti kiton vieton, tada jie turi teisę prašyti, kad dijecezija, už jų kitiems atiduotas parapijas, pagelbėtų lietuviams pastatyti bažnyčią kitoje vietoje.

Tų uždavinių siekiant:

1. Lietuviškų parapijų kunigai ir tikintieji raginami palaikyti gyvą tarpusavį kontaktą, pavyzdžiui, lankant savo parapiečius.

2. Lietuviška parapija tepasilieka centrine mūsų veiklos vieta. Tik tada ji turės gyvybinės reikšmės išlaikyti gyvą mūsų vieningumo ryšį, stiprią moralę ir atsparumą mus ardančioms įtakoms.

JAV Lietuvių Bendruomenė ir visos šį atsišaukimą pasirašiusios organizacijos per savo apylinkes, apskritis ar skyrius ragins visus lietuvius grįžti į lietuviškas parapijas, nepaisant kaip toli kuris gyventų nuo jų centrų, organizuos vėjus ir minėjimus lietuviškoms parapijoms stiprinti, joms pagyvinti ir išlaikyti.

3. Visiems tiems darbams planuoti, derinti ir skatinti sudaromas centrinis iniciatyvos židinys, o paskirose vietovėse—jo skyriai, kurie talkins parapijų komitetams ir taryboms jų pastangose stiprinti ir išlaikyti lietuviškas parapijas.

Jus gerbią

Vincetas Brizgys, kun. Albertas J. Kontautas; Amerikos lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas; **Loretta Stukienė**, Lietuvos Vyčių pirmininkė; **Juozas Laučka**, Ateitininkų Federacijos vadovas; **Vytautas Kutkus**, JAV LB Krašto Valdybos pirmininkas; **Saulius Kuprys**, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos pirmininkas; **Julia Mack**, Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos pirmininkė; **kun. Kazimieras Pugevičius**, Lietuvių Katalikų Tarybos direktorius.

NAUJA BAŽNYTINĖ ORGANIZACIJA KRITIKUOJA "KAIRIUOSIUS"

Amerikoje įsistėgė nauja organizacija, "Institute for Religion and Democracy", kuri apkaltino krikščionių aktyvistus perdideleliu nukrypimu į kairę. Lapkričio 9 d. New Yorko Laisvės Rūmuose įvykusioje spaudos konferencijoje, liuteronų teologas Richard J. Neuhaus pareiškė, kad Amerikos religiniai vadovai pasidarė "abejingi demokratijos prasmei".

Institutui priklauso ir dr. Michael Novak, kuris yra gerai susipažinęs su Lietuvos padėtimi. Vienas Instituto pirmininkų, metodistas Ed Robb, pabrėžė, kad Amerikos bažnyčių vadovai elgiasi "dvilypiai", kai jie kritikuoja Čilės, Pietų Korėjos ir Pietų Afrikos režimus, bet tyli apie žmogaus teisių pažeidimus Kuboje, Vietname ir Zimbabvėje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS IR PLB SEIMO ATSTOVŲ RINKIMAI

JAV LB-ės X-osios Tarybos ir Pasaulio L. B-ės VI-ojo seimo atstovų rinkimai vyks gegužės 8-17 dienomis. Vyr. JAV LB X-sios Tarybos ir VI-ojo PLB seimo atstovų rinkimų komisija: Kazys Jankūnas-pirmininkas, Vladas Audėnas, Emilija Jūrevičienė, Rimas Bitėnas ir Viktoras Šeštokas. Vyr. Rinkimų Komisijos adresas: K. Jankūnas, 82 MacArthur Ave., Lodi, N. J. 07644. Telefonas (201) 472-6422.

Rinkimai bus pravedami pagal JAV LB IX-osios Tarybos III-oje sesijoje, įvykusioje 1981 m. spalio 24-25, Bostone, pataisytas Rinkimų taisykles, nutarimus ir JAV LB Krašto Valdybos nurodymus bei instrukcijas.

Į X-ąją JAV LB Tarybą, pasiremiant LB Tarybų nutarimais, bus renkama 60 Tarybos narių, o į VI-tąją PLB Seimą, pagal PLB-ės instrukcijas 45 JAV LB Seimo atstovai. JAV LB-ės apygardose, pasiremiant IX-osios Tarybos rinkimų balsavimo duomenimis, balsuojama ne daugiau kaip už žemiau nurodytą kandidatų skaičių.

į JAV Tarybą,

į PLB Seimą

Bostono apyg.	4	3
Connecticut "	5	4
Floridos "	3	2
Michigano "	4	3
New Yorko "	6	4
New Jersey "	4	3
Ohio "	6	5
Pietryčių "	4	3
Vakarų "	3	2
Vid. Vakarų apyg. I-raj.	16	12
II raj.	3	2
III raj.	2	2

Šiuo metu sudaromos LB-ės apy-

gardu rinkimų komisijos; jos turėtų būti sudarytos iki vasario 8-osios. Apylinkių rinkimų komisijos turėtų būti sudarytos iki kovo 8-osios. Kandidatų sąrašai bei kandidatų pristatymas, atskirai į JAV Tarybą ir atskiri sąrašai į PLB Seimą, turi būti pristatyti ne vėliau kaip kovo 8-ąją.

IX-sios LB Tarybos rinkimuose viso balsavo tik 8375 asmenys. Visiems truputį pasistengus, manau, tą skaičių galime lengvai padvigubinti.

Krašto Valdyba ragina visus jos organus laiku sudaryti rinkimų komisijas. Kandidatų į Tarybą ar į Seimą niekada netrūko, bet jie turi būti laiku pristatyti. Rinkimų komisijos turėtų taip susitvarkyti, kad būtų sudarytos kuo prielankesnės sąlygos visiems balsavimui.

Balsuoti yra kiekvieno lietuvi tautinė pareiga ir garbė. Gyvename demokratiškame krašte, kur kiekvieno piliečio balsas yra svarus, jeigu jis panaudojamas. Lietuvių Bendruomenė vadovaujasi demokratiniais principais ir jai vadovaujantys organai, ar tai į Tarybą, ar atstovai į Seimą, ar į apylinkių valdybas ateina rinkimų keliu. Pasinaudokite demokratija. Jeigu kas pasiūlys—neatsisakykite kandidatuoti, ir stenkimės, kad kuo daugiau balsavimuose dalyvautų.

Jonas Urbonas

JAV LB Kv vykdomasis vicepirm. organizaciniais reikalams

Kompozitoriaus M. K. Čiurlionio preliūdus transliavo per Chicagos WFMT radijo stotį sausio 4 d., 9:50 val. vak. Preliūdai įgroti pianisto Andriaus Kuprevičiaus.

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Telefonas: Virginia 6-1800

VIENYBĖ

PRAŠO RAŠYTI LAIŠKUS

Laisvės žiburio radijo programa yra duodama per WHBI radijo stotį. Šios stoties programų pobūdį, jų reikšmę ir svarbą Didžiojo New Yorko gyventojam pradėjo tirti Federal Communication Commission. Ši komisija išduoda leidimus radijo stotims operuoti.

Šią stotį jau kuris laikas taikstosi perimti ispaniškos kilmės grupės ir bando įtikinti FCC, kad ispaniškomis programomis ši stotis pasitarnautų didesnei apylinkės piliečių grupei. Dabartinių programų vadovai, jų tarpe ir Laisvės žiburio vedėjas Romas Kezys, rūpinasi, kad WHBI stotis pasiliktų esamo pobūdžio.

Stoties savininkas Don Lewis vasario mėn. vyks į Washingtoną dalyvauti FCC apklausinėjimuose. Jis nori su savimi pasiimti tūkstančius laiškų iš radijo klausytojų, kurie šiuose laiškuose išreikštų pageidavimą, kad WHBI programos pasiliktų tokios, kokios jos yra dabar.

Kezys prašo, kad lietuviai siųstų laiškus Laisvės žiburio adresu, prašant, kad lietuvišką programą būtų tęsiama ir toliau. Juo daugiau tokių laiškų bus gauta, tuo stipresnė bus Laisvės žiburio pozicija FCC apklausinėjimų metu. Laiškus galima rašyti lietuvių ar anglų kalbomis (užtenka dviejų-trijų sakinių) ir siųsti Laisvės žiburio adresu: 217-25 54 Ave., Bayside, N. Y. 11264. Arba galima rašyti tiesiog WHBI stočiai: 80 Riverside Dr., New York, N. Y. 10024.

Jadvyga Matulaitienė, tautinių šokių žinovė ir New Yorko tautinių šokių grupės "Tryptinio" vedėja, šiemet po Velykų vyks į Vokietiją patobulinti Vasario 16 Gimnazijos šokėjų choreografijos. Dabar tenai Gimnazijos tautinių šokių grupėje yra 24 nariai ir įvairiomis progomis pasirodo savo gimnazijai, jos svečiams.

Muz. Juozas Stankūnas šiuo metu renka leidinį, kuriame nori sukaupti savo neseniai mirusios dukters solistės Irenos Stankūnaitės-Silva plokštelėse ir juostose užrašytą dainavimą. Jei kas turi ir mėgėjiškų įrašų, autorius būtų dėkingas, jei jam paskolintų panaudoti.

Kun. Petras Stravinskas Fordhame universitete New Yorke gruodžio 8 d. apgynė disertaciją ir gavo daktaro laipsnį švietimo srityje. Jis yra gimęs Newarke, N. J. ir šiuo metu dirba Katalikų Sajungoje Trentone.

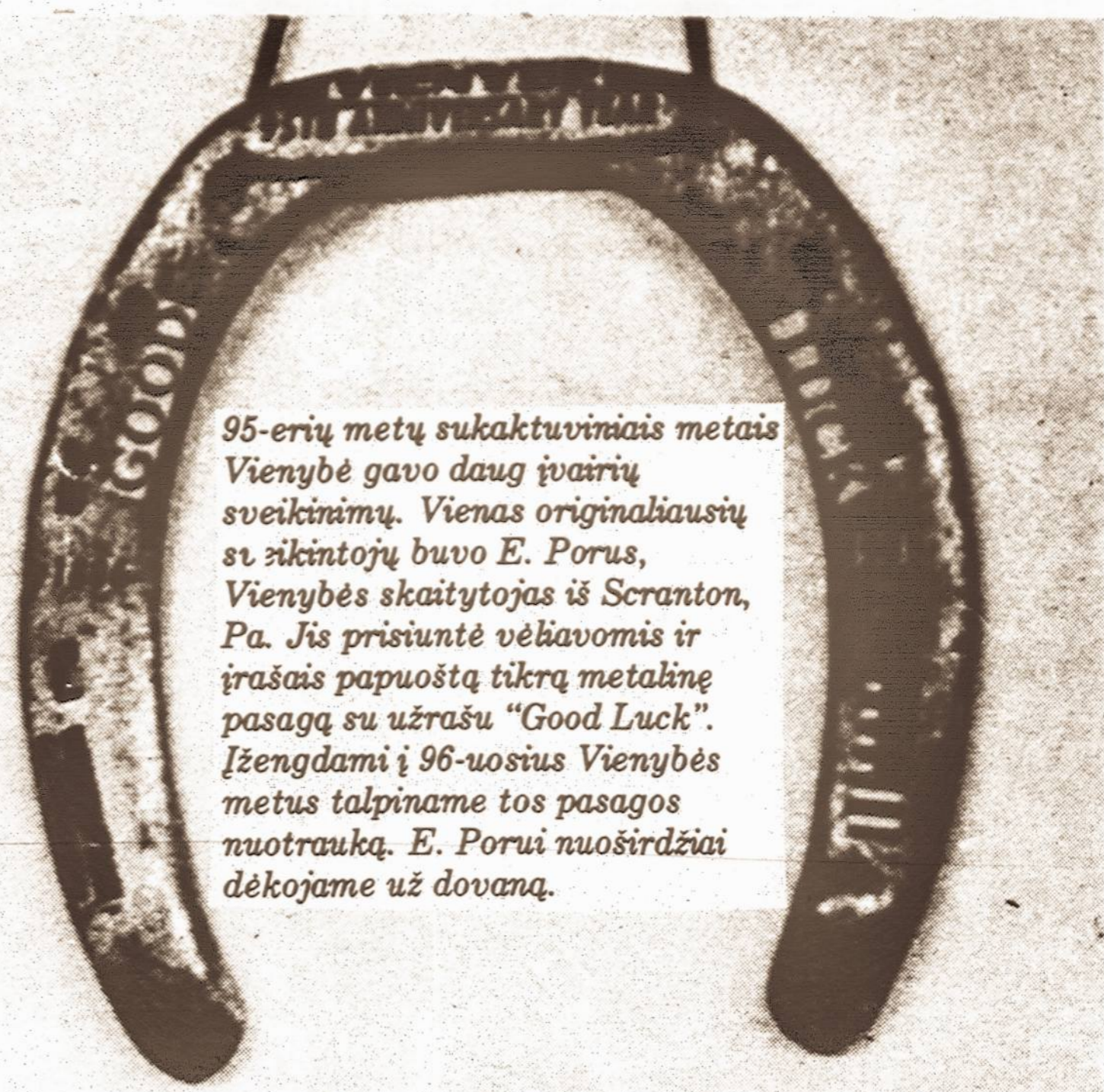
Vasario 16-osios proga, vasario 16 d., 11:06 val. priešpiet bus transliuojama lietuviška muzika ir duodamas pasikalbėjimas apie Lietuvą per New York Times, WQXR radiją.

Spalvota meninė fotografija bus atstovaujama 12-oje lietuvių dailės parodoje, įvyksiančioje vasario 13-14 d. Kultūros židinyje. Bus parodytas fotografo Vytauto Maželio rinkinys. Komitetas kviečia ir kitus fotografus pasirodyti su savo menine fotografija. Nuotraukų skaičius nenustatytas, o pačios nuotraukos neturi būti mažesnės kaip 8 x 10".

Aldona Liūtienė, LMF Stamfordo Klubu valdybos vicepirmininkė, gruodžio 3 d. ištikta širdies smūgio, išbuvo St. Joseph's ligoninėje iki sausio 7 d. Dabar sugrįžusi namo širdies ligų specialisto dr. Jesus Yap priežiūroje. Dėkinga draugams ir pažįstamiems, kurie prisiminė ją per šventes.

RADIJO VALANDĖLĖMS

Lietuvių radijo valandėlės, kurios norėtų gauti Amerikos Lietuvių Tarybos paruoštą įrašą Vasario 16 proga, prašomos nedelsiant pranešti Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629, nurodant katro nori: lietuvių ar anglų kalba.

95-erių metų sukaktuvišiais metais Vienybė gavo daug įvairių sveikinimų. Vienas originaliausių siųskintojų buvo E. Porus, Vienybės skaitytojas iš Scranton, Pa. Jis prisiuntė vėlavomis ir įrašais papuoštą tikrą metalinę pasagą su užrašu "Good Luck". Įžengdami į 96-uosius Vienybės metus talpiname tos pasagos nuotrauką. E. Porui nuoširdžiai dėkojame už dovaną.

Kun. Ladas Budreckas, atvykęs iš savo naujos nuolatinės gyvenamosios vietos Providence, R. I., dalyvauti a. a. kun. J. Aleksiuo laidotuvėse, Brooklyne tarėsi su spaustuvinkiniais dėl išleidimo jo paruošto ir suredaguoto veikalų kompozitoriaus kun. Teodoro Brazio kūrinių, kurie ligšiol dar niekur nėra paskelbti.

Matas Šalčius iš Great Neck, N. Y., neseniai baigęs Academy of Aeronautics La Guardia Airport, N. Y., pradėjo dirbti kaip jaunesnysis inžinierius-mokslininkas didžiulės lėktuvų gamyklos Long Beach, Cal., aerodinaminėje laboratorijoje. Jis taip pat yra pilotas. Jo brolis Andrius, Manhattan School of Music baigęs violončelės klasę, iš New Jersey persikėlė atgal į Manhattan. Jis taip pat groja basu ir basine gitara. Matas ir Andrius yra žurnalisto Almaus Šalčiaus sūnūs.

Aktoriui Vitaliui Žukauskui, kuris šiuo metu yra vienas populiariausių tos srities menininkų, šiemet sukanka 40 metų sceninio darbo sukaktis.

VASYLIŲ KONCERTAS

Kamerinės muzikos koncertas įvyko sausio 9 d., šeštadienį, 5:30 val. Carnegie rečitalių salėje, New Yorke, ir sekmadienį, sausio 10 d. 3 val. Bostone, First and Second Church, 66 Marlborough Street.

Koncertą atliko smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Jie pagrojo Bacho septynių dalių Suitą A dur, John Bovicchi Sonatą nr. 4 Lietuvių liaudies melodijų motyvais, Beethoveno Pavasario Sonatą F dur ir mažai dar žinomo lietuvių kompozitoriaus Vytauto Jančio, dabar gyvenančio Chicagoje, bet gyvenusio ir Bostone veikalą Devintas sonetas. Neilgas veikalas, pagrįstas liaudies melodija, parašytas dar Bostone.

Kompozitorius Vytautas Jančys

IŠ LAIŠKŲ

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTONĖ NAMŲ REMONTO REIKALU

Dabar renkamos aukos Lietuvos Pasiuntinybės Washingtonė namų remontui. Reikia labai apgalvoti, kas gali būti ateityje. Nėra garantijos, kad tie rūmai nepateks į sovietų rankas, kaip atsitiko Genevoje ir kitur.

Ar negeriau būtų įsteigti Bendrovė, kuri rūpintųsi Pasiuntinybės remontu, duodama morgičius. Atstačius Lietuvos nepriklausomybę, tie morgičiai būtų dovanoti Lietuvai.

Vadovaukimes sveiku protu, o ne jausmais. Šį reikalą atiduodu diskusijoms.

A. Mačionis

Vienybė, 1982 m. sausio 15 d.

Long Island Lietuvių Piliečių Klubu valdyba su nariais po susirinkimo gruodžio 20 d. Perrinkus valdyba, kurios pirmininku ir toliau pakeltas ilgametis

jos veikėjas Benys Čeponis, klubiečiai pasidalino šventinėmis mintimis ir linkėjimais prie vaišių stalo.

S. Narkėliūnaitės nuotr.